

Stichting Pensioenfonds Delta Lloyd
Jaarverslag 2009

Meerjarenoverzicht van kerncijfers en kengetallen

Bedragen x € 1 000	2009	2008	2007	2006	2005 ^(*)	2004 ^(*)
Aantal verzekerden						
Actieve deelnemers	4756	4901	4940	5149	5314	5531
Gewezen deelnemers ('slapers')	5116	5159	4500	4241	3957	3632
Pensioentrekenden	2950	2886	2814	2622	2543	2425
Pensioenen						
Kostendekkende premie	47.640	81.095	91.023	200.985	60.783	59.801
Gedempte premie	47.640	81.095	91.023	200.985	60.783	59.801
Feitelijke premie	50.438	81.095	91.023	200.985	60.783	59.801
Uitvoeringskosten	6.641	5.824	5.364	4.392	7.296	7.128
Uitkeringen	47.983	44.949	41.123	40.234	36.359	31.013
Toeslagverlening (voorwaardelijk)						
Actieve deelnemers(ultimo v/h jaar)	0%	3%	4,545%	1,50%	1,35%	0%
Inactieve deelnemers(ultimo v/h jaar)	0,4%	2,53%	1,48%	1,25%	1,45%	0,82%
Vermogen en solvabiliteit						
Aanwezig eigen vermogen	129.144	19.914	13.628	6.752	91.614	83.561
Pensioenverplichtingen VPV RTS	1.215.834	1.266.458	985.152	990.324	972.978	
-Na correctie verzwaring grondslagen	1.258.150					
Pensioenverplichtingen VPV 3%	1.389.252	1.380.982	1.297.000	1.200.765		
-Na correctie verzwaring grondslagen	1.437.638					
Pensioenverplichtingen VPV 4%				1.021.812	908.345	857.501
Dekkingsgraad VPV RTS	110,9%	101,6%	101,4%	100,7%		
-Na correctie verzwaring grondslagen	110,3%					
Dekkingsgraad VPV RTS, rekening houdend met surplus in gesepareerd depot bij herverzekeraar	123%	116%	144%	140%		
-Na correctie verzwaring grondslagen	121%					
Dekkingsgraad VPV RTS gecorrigeerd voor de Europese inflatie, rekening houdend met surplus in gesepareerd depot bij herverzekeraar	80%	80%	97%	96%		
-Na correctie verzwaring grondslagen	79%					
Beleggingen						
Actuele waarde	1.521.466	1.440.469	1.370.707	1.352.592	1.165.271	1.024.357
Beleggingsopbrengsten	63.281	-4.569	-25.432	66.925	136.859	75.951
Vastgoedbeleggingen	76.386	79.113	71.213	68.576	53.039	43.814
Aandelen	318.102	301.889	472.504	521.092	376.338	281.956
Vastrentende waarden incl. liquide middelen	1.124.296	934.005	839.316	746.614	733.933	691.432
Derivaten	5.533	121.755	-13.403	22.622	0	0
Overige beleggingen	-2.851	3.707	1.077	-6.312	1.961	7.155
Beleggingsrendement						
Totale portefeuille			-1,26%	3,2%	13,5%	8,0%
Benchmark		(**)	-3,32%	2,1%	12,2%	8,4%
Matchingsportefeuille	0,5%	7,6%				
Benchmark	-1,6%	7,1%				
Rendementsportefeuille	15,2%	-31,6%				
Benchmark	24,6%	-33,5%				

(*) Door overgang naar het FTK en wijziging van de herverzekeringsovereenkomst zijn de cijfers niet direct vergelijkbaar met de cijfers uit 2006, 2007, 2008 en 2009

(**) Vanaf 2008 is er geen vaste verhouding meer binnen de beleggingsportefeuille tussen de traditionele vastrentende waarden en zakelijke waarden, zodat er geen samengestelde benchmark meer vastgesteld kan worden

Bestuur, pensioenfondsen en adviseurs (situatie per 31-12-2009)

Bestuur

Bestuursleden voorgedragen door de werkgever:

Naam	Functie in bestuur	Bestuurslid vanaf	Bestuurslid tot	Nevenfunctie
Ir. H.H. Raué	Voorzitter	1-07-2006	onbepaald	Lid RvB DLG
Mr. P.J.W.G. Kok	Plv. voorzitter	16-04-2008	onbepaald	Lid RvB DLG
Mr. E. Grutterink	Lid	1-09-2009	onbepaald	Directeur HRM DLG
Drs. G.J. van Rooijen AAG	Lid	1-09-2009	onbepaald	Directeur OHRA Verzekeringen

Bestuursleden voorgedragen namens de deelnemers:

Naam	Functie in bestuur	Bestuurslid vanaf	Bestuurslid tot	Nevenfunctie
G.R. Gerritsen	Secretaris	1-01-2002	1-01-2011	Consultant pensioenen AAV
Ing. W.T.J. Overboom	Lid	1-01-2004	1-01-2013	Senior Actuaris DLV
Drs. A.A.G.H. Caubo	Lid	1-01-2007	1-01-2011	Teamleider Institutioneel Beheer DLAM

Bestuurslid voorgedragen namens de pensioengerechtigden:

Naam	Functie in bestuur	Bestuurslid vanaf	Bestuurslid tot	Nevenfunctie
Drs. F.M. van Erp Taalman Kip	Lid	16-04-2008	1-01-2013	Gepensioneerd

Dagelijks bestuur

Naam	Functie
T.J.A. Krekel, RA	Voorzitter
C.J.M. Cortooms	Secretaris
Ing. W.T.J. Overboom	Lid
G.R. Gerritsen	Lid
A. Kool	Lid

Pensioenfondsen

T.J.A. Krekel RA	Manager
A. Kool	Adviseur
C.J.M. Cortooms	Administrateur
M.J. Sparidans	Administratief medewerker
Drs. E.E.M. van der Waarden	Administratief medewerker

Certificerend Actuaris

Ernst & Young Actuarissen

Accountant

Ernst & Young Accountants

Juridisch adviseur

Mr. M.L.A.M. Sarton

Actuariel adviseur

Drs. F. Roozenboom, AAG

Adviseur beleggingen

Drs. T.A.P.M. Berg

Adviseur communicatie

A. van Hooren, Towers Watson.

Compliance officer

J.H. Motzheim

Doelstellingen en organisatie pensioenfonds

Statutaire doelstellingen

De Stichting Pensioenfonds Delta Lloyd ('het pensioenfonds') heeft (volgens de statuten) als doel: "het verlenen van pensioenaanspraken, alsmede het uitkeren of doen uitkeren van pensioen aan deelnemers, oud-deelnemers en hun bij overlijden na te laten betrekkingen, een en ander volgens de regels, zoals nader in het pensioenreglement omschreven".

Het pensioenfonds draagt de verantwoordelijkheid voor een goede uitvoering van de pensioenregelingen voor (gewezen) deelnemers en pensioengerechtigden in overeenstemming met de bestaande wet- en regelgeving.

De inhoud van de pensioenregelingen is het resultaat van het overleg tussen CAO-partijen en wettelijke voorschriften.

Op basis van een geïndexeerde middelloonregeling bouwen de werknemers een financiële aanspraak op ten behoeve van de gevolgen van pensionering, arbeidsongeschiktheid en overlijden.

Juridische structuur

Het pensioenfonds is een stichting, opgericht in 1970 en statutair gevestigd in Amsterdam. De stichting is ingeschreven bij de Kamer van Koophandel onder nummer 41198865. De statuten zijn laatstelijk gewijzigd op 14-12-2007.

Het pensioenfonds is een ondernemingspensioenfonds en is aangesloten bij de Stichting voor Ondernemingspensioenfondsen (OPF).

Het pensioenfonds kent de volgende organen en functionarissen:

1. Bestuur

Het bestuur bestaat uit acht leden. De samenstelling is weergegeven op blz. 3. Van deze leden zijn er vier voorgedragen door de werkgever, drie voorgedragen door de deelnemers en één lid is voorgedragen door de pensioengerechtigden. De drie deelnemersleden zijn voorgedragen door de Centrale Ondernemingsraad (COR) en het gepensioneerd lid is voorgedragen door de Vereniging van Gepensioneerden van Delta Lloyd Groep (VGdIlg).

Aan de voordracht van de COR en de VGdIlg kunnen op een schriftelijk door tenminste dertig deelnemers c.q. pensioengerechtigden getekend verzoek kandidaten aan de voordracht worden toegevoegd. In dat geval zal er een verkiezing worden gehouden.

De werkgeversbestuursleden zijn door het bestuur voor onbepaalde tijd benoemd. De deelnemers- en gepensioneerd bestuursleden zijn door het bestuur voor een periode van vier jaar benoemd. De werknemers- en gepensioneerd bestuursleden zijn maximaal voor een periode van vier jaar herkiesbaar.

Het bestuur vergadert minimaal één keer per kwartaal, en daarnaast zo vaak als de voorzitter of tenminste twee andere bestuursleden dat wensen. Het bestuur stelt het beleid vast en besluit over onder andere aanpassingen van de Actuariële en Bedrijfstechnische Nota (ABTN), reglementen, statuten en overeenkomsten.

De beleidsbesluiten worden voorbereid door het dagelijks bestuur en diverse commissies.

2. Dagelijks bestuur

Het dagelijks bestuur bestaat onder meer uit twee bestuursleden, de manager en de administrateur en handelt onder de verantwoordelijkheid van het bestuur conform de voor haar geldende instructie. De samenstelling is weergegeven op blz. 3.

De belangrijkste taken zijn het bestuur tijdig te informeren over nieuwe ontwikkelingen, beleid te ontwikkelen dat aansluit op nieuwe wet- en regelgeving en wijzigingen in de CAO, voorbereiden van bestuursbesluiten die hieruit voortvloeien en het zorgen voor uitvoering van bestuursbesluiten.

3. Beleggingscommissie

De beleggingscommissie bestaat uit 3 bestuursleden, de manager en een adviseur. De verantwoordelijkheid van de beleggingscommissie is het bestuur te adviseren over beleggingsaangelegenheden in brede zin. Dit betreft zowel advies over het algemene beleggingsbeleid als over meer specifieke zaken, waaronder het gebruik van derivaten en de afweging tussen actief en passief beleggen.

De beleggingscommissie heeft de volgende taken:

- het bestuur adviseren over het bereiken dan wel behouden van een optimale balans tussen risico en rendement om de toeslagenambitie op basis van de financieringsafspraken met de werkgever te kunnen realiseren;
- het monitoren van de activiteiten van de vermogensbeheerder van de herverzekeraar Delta Lloyd Asset Management (DLAM) op de uitvoering van het beleggingsmandaat en performance van de beleggingsopbrengsten, waarbij de prestaties van DLAM worden beoordeeld op de vooraf uitgesproken verwachtingen en de verschillen met de benchmark;
- het bestuur adviseren over wijzigingen in het mandaat.

De beleggingscommissie is per 31-12-2009 als volgt samengesteld:

Naam	Functie
Ir. H.H. Raué	voorzitter
T.J.A. Krekel RA	secretaris
Mr. P.J.W.G. Kok	lid
G.R. Gerritsen	lid
A. Kool	lid

Voor de risicobeheersing op lange termijn zijn in de vergaderingen van de commissie ook aanwezig de heer Drs. D. Schouten als vertegenwoordiger van de herverzekeraar en Drs. P.W. de Geus als vertegenwoordiger van DLAM. Als adviseur van de commissie treedt op Drs. T.A.P.M. Berg. In verband met zijn benoeming tot manager van het pensioenfonds is de heer T.J.A. Krekel RA benoemd tot lid van de beleggingscommissie.

4. Communicatiecommissie

De communicatiecommissie bestaat uit 3 bestuursleden, de manager, de administrateur en een adviseur. De verantwoordelijkheid van de commissie is te zorgen dat voorzien wordt in de informatiebehoefte op pensioengebied, gericht op de verschillende doelgroepen (deelnemers, pensioengerechtigden en gewezen deelnemers).

De commissie wordt ondersteund door een externe communicatieadviseur.

De communicatiecommissie is per 31-12-2009 als volgt samengesteld:

Naam	Functie
Drs A.A.G.H. Caubo	voorzitter
C.J.M. Cortooms	secretaris
Mr. E. Grutterink	lid
Drs. F.M. van Erp Taalman Kip	lid
T.J.A. Krekel RA	lid
A. Kool	lid

In verband met de benoeming van Mr. E. Grutterink tot bestuurslid en de heer T.J.A. Krekel RA tot manager van het pensioenfonds zijn beiden tot lid van de communicatiecommissie benoemd. De commissie wordt ondersteund door de heer A. van Hooren van Towers Watson.

5. Commissie Verslaglegging

De commissie verslaglegging bestaat uit een bestuurslid, de manager, de administrateur, twee adviseurs en een vertegenwoordiger van de herverzekeraar. De verantwoordelijkheid van deze commissie is te zorgen voor tijdige, correcte en volledige verslaglegging volgens de wettelijke voorschriften, de richtlijnen van de toezichthouder en RJ610. Het verschaffen van de cijfers voor de verslagen is uitbesteed aan de herverzekeraar.

De commissie verslaglegging is per 31-12-2009 als volgt samengesteld:

Naam	Functie
Drs. G.J. van Rooijen AAG	voorzitter
C.J.M. Cortooms	secretaris
T.J.A. Krekel RA	lid
A. Kool	lid
Drs. B.W. van der Beek	vertegenwoordiger van de herverzekeraar
Drs. F. Roozenboom AAG	actuarieel adviseur

In verband met de benoeming van de heer T.J.A. Krekel RA tot manager van het pensioenfonds is het bestuurslid de heer Drs. G.J. van Rooijen benoemd tot voorzitter en de heer T.J.A. Krekel RA tot lid van de verslagleggingcommissie.

6. Klachtencommissie

De klachtencommissie bestaat uit vier bestuursleden. Een deelnemer, gewezen deelnemer of een pensioengerechtigde kan een klacht indienen indien hij vindt dat hij in zijn rechten wordt geschaad voor zover het een pensioen betreft waarop tegenover het pensioenfonds recht of aanspraak bestaat. De klacht wordt in eerste instantie behandeld door de administrateur indien het een individuele situatie betreft, en door de administrateur en de manager samen indien het een groep betreft. Een bezwaar tegen de reactie van de administrateur of manager kan door klager ingediend worden bij de klachtencommissie.

De klachtencommissie is per 31-12-2009 als volgt samengesteld:

Naam	Functie
Ir. H.H. Raué	voorzitter
G.R. Gerritsen	secretaris
Mr. E. Grutterink	lid
Ing. W.T.J. Overboom	lid

7. Verantwoordingsorgaan

Het verantwoordingsorgaan bestaat uit 6 personen. Twee leden zijn voorgedragen door de werkgever, twee leden door de deelnemers en twee leden door de pensioengerechtigden. In het Reglement verantwoordingsorgaan zijn de samenstelling, taken en bevoegdheden, vergaderingen van het verantwoordingsorgaan en vergaderingen van het verantwoordingsorgaan met het bestuur uitgewerkt. Het verantwoordingsorgaan heeft de bevoegdheid een oordeel te geven over het handelen van het bestuur ten aanzien van het uitgevoerde beleid en over beleidskeuzes voor de toekomst.

De leden van het verantwoordingsorgaan worden door het bestuur benoemd en zijn per 31-12-2009:

Naam	Functie
Drs. E.W. Touw	voorzitter, pensioengerechtigd lid
Drs. R. Visser	secretaris, deelnemerslid
Drs. G.T. Pluym AAG	werkgeverslid
Drs. Ing. A.H.A.M. Jeuken	werkgeverslid
B.J. Bijlsma	deelnemerslid
Drs. H. Berkouwer	pensioengerechtigd lid

In verband met zijn benoeming tot Directeur Delta Lloyd Levensverzekering NV, de herverzekeraar van het pensioenfonds, is de heer R.M. van Mazijk afgetreden als voorzitter. De werkgever heeft de heer Drs. G.T. Pluym voorgedragen als lid van het Verantwoordingsorgaan en hij is door het bestuur in de vergadering van 10 juli 2009 benoemd. De leden van het Verantwoordingsorgaan hebben de

heer Drs. E.W. Touw gekozen tot voorzitter.

8. Deelnemersraad.

De deelnemersraad bestaat uit 6 personen. De leden zijn deelnemer of pensioengerechtigde. De onderlinge verhouding van beide groepen wordt door het bestuur bepaald op grond van de verhouding tussen het aantal deelnemers en het aantal pensioengerechtigden. In het Reglement deelnemersraad zijn de samenstelling, taken en bevoegdheden, vergaderingen van de deelnemersraad en vergaderingen van de deelnemersraad met het bestuur uitgewerkt.

De deelnemersraad heeft het recht gevraagd en ongevraagd advies uit te brengen aan het bestuur.

De deelnemersraadsleden worden benoemd door de vakbonden en de VGdI en de samenstelling is per 31-12-2009 als volgt:

Naam	Functie
H.W. van Loon AAG	Voorzitter, pensioengerechtigd lid
Drs. M.N.A. van Zanden	secretaris, deelnemerslid
J.F. Kramer	deelnemerslid
Ing. E. van Veldhuisen	deelnemerslid
R. Vledder	deelnemerslid
Ir. A.J. Doedens	Pensioengerechtigd lid

9. Visitatiecommissie

Het intern toezicht wordt binnen het pensioenfonds vormgegeven door een Visitatiecommissie. Deze commissie voert elke 3 jaar een visitatie uit. De leden worden per opdracht benoemd. Visitatie heeft in 2010 plaatsgevonden (zie verslag visitatiecommissie op blz. 27).

De visitatiecommissie richt zich op de wijze waarop besluitvorming tot stand is gekomen, in tegenstelling tot het verantwoordingsorgaan dat zich richt op de inhoud van het besluit.

De visitatiecommissie dient zich, conform het Reglement visitatiecommissie, te richten op de volgende taken:

- Het beoordelen van beleids- en bestuursprocedures en -processen en de checks and balances binnen het pensioenfonds;
- Het beoordelen van de wijze waarop het Bestuur het pensioenfonds aanstuurt;
- Het beoordelen van de wijze waarop door het bestuur wordt omgegaan met de risico's op de langere termijn.

De commissieleden voor de in 2010 uit te voeren visitatie zijn:

Naam	Functie
R.M.J. van der Zant	voorzitter, extern lid
W. de Korte RA	lid, audit manager bij Groep Audit
H.A.N. Geboers	lid, Beleidsmedewerker DL Leven

10. Manager

De manager is verantwoordelijk voor de dagelijkse gang van zaken en coördineert het contact tussen de diverse organen, de werkgever, toezichthouders, de herverzekeraar, de certificerend accountant en de certificerend actuaaris.

In verband met zijn naderende pensionering is de heer A. Kool per 1-08-2009 teruggetreden als manager van het pensioenfonds en door het bestuur benoemd tot adviseur. In zijn plaats is per 1-08-2009 de heer T.J. A. Krekel voor onbepaalde tijd benoemd. Per deze datum is de heer T.J.A. Krekel afgetreden als bestuurslid.

11. Administrateur

De administrateur coördineert de werkzaamheden binnen het administratieteam, draagt zorg voor afhandeling van de vragen van alle deelnemers, beoordeelt de mutaties die de werkgever opgeeft, houdt toezicht op de administratieve verwerking door de herverzekeraar en ondersteunt de manager bij zijn overige taken.

De huidige administrateur, mevrouw C.J.M. Cortooms, is voor onbepaalde tijd benoemd.

12. Compliance officer

De voornaamste taak van de compliance officer omvat het houden van onafhankelijk toezicht op de naleving van de gedragscode.

De taken leiden onder meer tot het toetsen van de naleving van wet- en regelgeving met betrekking tot onder andere koersgevoelige informatie en privé-effectentransacties door het bestuur en de medewerkers van het pensioenfonds.

De compliance-officer, de heer J.H. Motzheim, is voor onbepaalde tijd benoemd.

13. Overige functionarissen

De organen van het pensioenfonds kunnen zich terzijde laten staan door de juridisch adviseur de heer mr. M.L.A.M. Sarton, de beleggingsadviseur de heer Drs. T.A.P.M. Berg, de actuariële adviseur de heer drs. F. Roozenboom AAG, de certificerend actuaire en de certificerend accountant.

De certificerend actuaire en certificerend accountant zijn geen werknemer van de werkgever. De juridisch adviseur, beleggingsadviseur en actuariële adviseur, daarentegen wel.

De juridische adviseur houdt tevens onafhankelijk toezicht op naleving van wet- en regelgeving.

Verslag van het Bestuur

1. Ontwikkelingen, financiële positie en Pension Fund Governance

Bestuur

Het bestuur kwam in het verslagjaar 2009 zeven keer bij elkaar. De belangrijkste punten op de bestuursagenda in 2009 waren:

- Jaarverslag 2008
- Voorbereiding Asset Liability Management (ALM) studie, te hanteren uitgangspunten en alternatieve scenario's
- Beleggingsperformance
- Besturingsreglement
- Voorbereiding op afloop herverzekeringscontact op 1-01-2011 en beëindiging bijdrage werkgever voor toeslagen.
- Invoering toeslaglabel
- Voorbereiding visitatie
- Communicatie
- Verlaging rating herverzekeraar
- Evaluatie functioneren bestuur en deskundigheidsplan
- Compliance

Bestuursleden ontvangen geen beloning. Gemaakte onkosten worden op declaratiebasis vergoed.

Personalia

In de bestuursvergadering van 10 juli 2009 is de heer T.J.A. Krekel per 1 augustus 2009 benoemd tot manager van het pensioenfonds. Per deze datum is hij afgetreden als werkgeversbestuurslid. Hij volgt de heer A. Kool op die in verband met zijn naderende pensioendatum is teruggetreden. De heer A. Kool is per 1-08-2009 benoemd tot adviseur van het pensioenfonds.

Door de overstap van de heer T.J.A. Krekel en het vertrek van de heer Drs. B.A. Sinnige zijn in de hierdoor ontstane vacatures in de werkgeversleden per 1 september 2009 benoemd de heer Mr. E. Grutterink en de heer Drs. G.J. van Rooijen AAG. De toezichhouder DNB heeft ingestemd met deze benoemingen. De heer Mr. P.J.W.G. Kok is per 1 september 2009 benoemd tot plaatsvervangend voorzitter.

De samenstelling van het bestuur per 31 december 2009 en de data van aftreden zijn vermeld op pagina 3.

Wijziging winstdeling als gevolg van verlaging rating herverzekeraar

In het vierde kwartaal werd het pensioenfonds geconfronteerd met een verlaging van de rating van de herverzekeraar van AA- naar A+. Deze verlaging had voor het pensioenfonds de consequentie dat op de vordering van de herverzekeraar een kredietafslag moet worden toegepast. Daarnaast moet het pensioenfonds een vereist eigen vermogen aanhouden, hetgeen voor de verlaging van de rating niet noodzakelijk was. Het gevolg was dat de (DNB)dekkingsgraad volgens de formele verslagleggingsregels van het pensioenfonds daalde van 101,6% naar 94,5% (ultimo oktober 2009). De dekkingsgraad volgens het gesepareerde depot bedroeg ultimo oktober 122,1%. Het pensioenfonds maakt tot de einddatum van de huidige overeenkomst (1 januari 2011) gebruik van de ontheffing tot het aanhouden van het minimum vereist eigen vermogen.

Het formele dekkingstekort is opgelost door de intrestwinstdelingsregeling (regeling betreffende vaststelling en verdeling vermogenoverschot) in de herverzekeringsovereenkomst aan te passen. Door af te spreken dat jaarlijks het vermogenoverschot wordt bepaald en geboekt, net als het technische resultaat, kan een deel van de buffer in het gesepareerde depot worden aangemerkt als vordering op de herverzekeraar en dus als eigen vermogen van het pensioenfonds.

Bijlage 5 artikel 12 van de herverzekeringsovereenkomst is naar aanleiding hiervan als volgt aangepast:

“Jaarlijks stelt de verzekeraar per 31 december de marktrentedekkingsgraad vast, nadat de kosten voor indexatie van de pensioenen per 1 januari daaropvolgend zijn voldaan en verwerkt. Het vermogenoverschot vormt het meerdere boven 106,5% marktrentedekkingsgraad.

Indien het vermogenoverschot in een jaar minder is dan het vermogenoverschot van het voorafgaande jaar, boekt de verzekeraar het verschil ten laste van het vermogenoverschot van het voorafgaande jaar.

Indien het vermogenoverschot in een jaar meer is dan het vermogenoverschot van het voorafgaande jaar, boekt de verzekeraar het verschil ten gunste van het vermogenoverschot van het voorafgaande jaar.

De verzekeraar boekt het per 31 december 2010 aanwezige vermogenoverschot per 1 januari daaropvolgend in de rekening courant.”

Verzware van de sterftegrondslagen

Op basis van nieuwe waarnemingen heeft het CBS een nieuwe sterftetafel gepubliceerd, met een ontwikkeling van de levensverwachting die hoger was dan eerder voorzien. Het Actuarieel Genootschap (AG) heeft aangegeven dat na publicatie van de AG Prognose tafel 2005-2050 de werkelijke daling van de sterftetekansen sneller is gegaan dan werd verwacht. Het AG heeft aangekondigd binnenkort een aangepaste prognosetafel te publiceren. DNB verwacht van pensioenfondsen dat zij bij het vaststellen van hun verplichtingen ultimo 2009 rekening houden met deze wijziging.

Hoewel het pensioenfonds is herverzekerd en dus de herverzekeraar het lang levenrisico draagt, verwacht het pensioenfonds niet dat na afloop van het herverzekeringscontract in 2010 de middelen van het pensioenfonds premievrij bij de herverzekeraar achterblijven. In dat geval zal na 2010 rekening gehouden moeten worden met de verzwaarde sterftegrondslagen.

In de herverzekeringsovereenkomst wordt de verzekeringssterftetafel collectief 2003 gehanteerd. Om te komen tot sterfte tafel 2010 is de technische voorziening per 31 december 2009 opgehoogd met 3,5%.

Dekkingsgraad

De ontwikkeling van de financiële positie van het fonds weerspiegelt zich bij uitstek in de dekkingsgraad. Deze geldt als maatstaf voor de mate waarin de verplichtingen zijn gedekt door het aanwezige vermogen.

Bij het pensioenfonds is er sprake van een bijzondere situatie. Het pensioenfonds is volledig herverzekerd en heeft in juridische zin geen eigen vermogen omdat alle middelen onderdeel zijn van het gesepareerde beleggingsdepot bij de herverzekeraar. Het juridische eigendom berust bij de herverzekeraar. In de gewijzigde herverzekeringsovereenkomst in 2009 is overeengekomen dat het vermogenoverschot boven een dekkingsgraad van 106,5% (op basis van coll2003 grondslagen) als eigen vermogen van het pensioenfonds in aanmerking kon worden genomen. Tot 2009 was geregeld dat het vermogenoverschot pas per 1 januari 2011 als eigen vermogen van het pensioenfonds in de jaarrekening kon worden verantwoord. Omdat de herverzekeraar in 2009 de AA- rating verloor moest het pensioenfonds een kredietafslag toepassen op de waardering van de vordering op de herverzekeraar. Door deze effecten is de dekkingsgraad per 31 december 2009 110,3%. Per 31 december 2008 bedroeg de dekkingsgraad 101,6%.

Volgens de regels van de jaarverslaglegging mag het vermogenoverschot in het gesepareerde beleggingsdepot dat nog niet door het pensioenfonds geclaimd kan worden, niet als eigen vermogen van het pensioenfonds worden aangemerkt.

In de publicaties over de dekkingsgraad betreft het pensioenfonds wel het volledige vermogenoverschot in het gesepareerde beleggingsdepot als vermogen. Dat geeft volgens het bestuur een beter beeld dan het dekkingsgraadpercentage van 110,3%, dat op basis van de richtlijnen voor de jaarverslaglegging in de jaarrekening moet worden opgenomen.

De op deze wijze, op basis van Financieel Toetsingskader (FTK)-grondslagen vastgestelde

dekkingsgraad, bedroeg per 31 december 2009 121% (31 december 2008 116%). De dekkingsgraad is ten opzichte van ultimo 2008 met 7% positief beïnvloed door de waardering van de beleggingen en de verplichtingen. De verzwarening van de sterftegrondslagen had een negatieve invloed op dekkingsgraad van 2%.

De ontwikkeling van de dekkingsgraad per 31 december 2009 kan als volgt worden weergegeven:

Dekkingsgraad 1 januari 2009	116,5%
Invloed rendement beleggingen	5,0%
Invloed van rentewijzigingen	1,5%
Verzwarening van de sterftegrondslagen	-2,2%
Dekkingsgraad 31 december 2009	120,8%

Het pensioenfonds heeft het renterisico beperkt door minimaal 90% van zijn nominale pensioenverplichtingen te matchen met beleggingen waardoor rentestijgingen of dalingen weinig invloed hebben op de dekkingsgraad. In de laatste maanden van 2008 is de rentecurve en de marktwaarde van de aandelen sterk gedaald. Bij veel andere pensioenfondsen die meer renterisico lopen, is de daling in 2008 veel sterker dan bij het Delta Lloyd Pensioenfonds. In 2009 is de rentecurve en de marktwaarde van aandelen gestegen waardoor de dekkingsgraad omhoog is gegaan. Door de afdekking van minimaal 90% van de verplichtingen is er relatief minder in zakelijke waarden belegd en is de dekkingsgraad van het pensioenfonds minder hard gestegen dan de gemiddelde dekkingsgraad van de Nederlandse pensioenfondsen.

De reële dekkingsgraad per 31 december 2009 op basis van de reële, met de Europese inflatie gecorrigeerde rente, bedraagt 79% (31 december 2008: 80%). De reële dekkingsgraad geeft de hoogte van het vermogen van het fonds weer ten opzichte van de toekomstig uit te keren pensioenaanspraken inclusief de toekomstige toeslagen op basis van de in de markt verwachte prijsinflatie. De reële dekkingsgraad is ten opzichte van eind 2008 licht gedaald doordat de Europese inflatieverwachting, waarop de reële dekkingsgraad is gebaseerd, is toegenomen.

Toeslagverlening (indexatie)

Het bestuur heeft in de vergadering van 22 december 2009 besloten per 1 januari 2010 een toeslag te verlenen op de pensioenaanspraken van de gewezen deelnemers en pensioengerechtigden van 0,4% (1 januari 2009 2,53%). Dit is conform het door het Centraal Bureau voor de Statistiek (CBS) gepubliceerde consumentenprijsindex, alle huishoudens afgeleid, over de periode van oktober 2008 tot oktober 2009. Omdat in 2009 de CAO-lonen van de deelnemers niet zijn aangepast is er per 1 januari 2010 geen toeslag verleend op de opgebouwde pensioenaanspraken van de deelnemers (1 januari 2009: 3%). De ambitie van het fonds is volledig gerealiseerd. Bij de bepaling van de voorziening voor pensioenverplichtingen is met de toeslagverlening rekening gehouden.

Toeslaglabel

Het indexatielabel – ook wel toeslaglabel genoemd – moet (potentiële) deelnemers, gewezen deelnemers en pensioengerechtigden inzicht geven in de zekerheid waarmee hun pensioenregeling meegroeit met de inflatie.

Dit toeslaglabel moet bij alle pensioeninformatie naar de deelnemers, gewezen deelnemers en pensioengerechtigden meegenomen worden. De AFM zou vanaf 1 april 2009 hierop gaan controleren. Door de uitzonderlijke bewegingen van de financiële markten zou het toeslaglabel voor verwarring kunnen zorgen bij deelnemers, gewezen deelnemers en pensioengerechtigden. De AFM heeft aangegeven dat pensioenfondsen het toeslaglabel in 2009 nog niet hoeven te communiceren. Om te voorkomen dat het label eerder tot verwarring dan tot bruikbare informatie voor de deelnemer en pensioengerechtigde leidt heeft het bestuur besloten om in 2009 in plaats van het toeslaglabel, de deelnemers en pensioengerechtigden met een brief te informeren.

Communicatie

Het pensioenfonds wil de deelnemers aan de pensioenregeling van Delta Lloyd in staat stellen weloverwogen keuzes te maken en inzicht geven in hun pensioenvoorziening. Om de informatieverstrekking zo optimaal mogelijk te maken is er een communicatieplan opgesteld. In 2007 voorzag dit plan onder meer in een eigen huisstijl voor het fonds, is er in 2008 een vrij toegankelijke website gekomen en wordt de informatie per doelgroep beschikbaar gesteld met heldere en duidelijke teksten. In 2009 is de website verder geoptimaliseerd en is het plan geëvalueerd.

Sinds 2007 ziet de Autoriteit Financiële Markten (AFM) nauwgezet toe op informatieverstrekking door pensioenfondsen.

Volgens de AFM hebben pensioenfondsen op dit vlak een inspanningsverplichting. Pensioenfondsen moeten een aantoonbare inspanning leveren. Via self assessments laat de AFM pensioenfondsen de kwaliteit van hun eigen informatieverstrekking beoordelen.

Op basis van het eerste door ons uitgevoerde self assessment liet AFM weten dat onze communicatie met een score van 86% boven het gemiddelde niveau van 78% ligt. Volgens AFM is er dus nog ruimte voor verbetering, pas bij een score van 100% is de informatieverstrekking optimaal.

In november 2008 publiceerde het OPF een rapport onder de titel Effectieve pensioencommunicatie is dichterbij dan u denkt.

Naar aanleiding van onze evaluatie, de ontwikkelingen bij AFM en het OPF-rapport heeft het pensioenfonds voor 2010 de volgende prioriteiten gesteld:

1. actualiseren van de website
2. onderzoeken pensioenbeleving bij deelnemers
3. verdere segmentatie doelgroepen
4. inzetten van meer persoonlijke en interactieve communicatiemiddelen

Besturingsreglement

In de ABTN is onder paragraaf 2.2 “beheersmaatregelen en interne controle” verwezen naar het besturingsreglement. Een dergelijk besturingsreglement is in 2009 opgesteld en is begin 2010 door het bestuur vastgesteld. In het besturingsreglement zijn de wettelijke en organisatorische verplichtingen en taken van het bestuur, de beleggingscommissie, de communicatiecommissie, de verslagleggingscommissie, het dagelijks bestuur en de manager vastgelegd.

Gedragcode

De gedragscode is aangepast aan het nieuwe model gedragscode Pensioenfondsen 2008 dat is opgesteld door de pensioenkoepels OPF, Vereniging van Bedrijfstakpensioenfondsen (VB) en Unie van Beroepspensioenfondsen (UvB).

Kwaliteitstoets bestuurders

De kwaliteitstoets van bestuurders bij benoeming wordt door De Nederlandsche Bank N.V. (DNB) uitgevoerd. De deskundigheid beoordeelt DNB onder meer op basis van het deskundigheidsplan en de deskundigheidmatrix. In deze matrix is door het bestuur aangegeven op welke terreinen de bestuursleden over voldoende kennis beschikken. Deze matrix wordt door het bestuur periodiek geëvalueerd.

Deskundigheid en deskundigheidsbevordering

Om tot een evenwichtige afweging van alle belangen te kunnen komen moet een bestuurslid deelnemen aan de besluitvorming door het bestuur. De bestuurder dient daartoe over voldoende deskundigheid te beschikken om eigen afwegingen te kunnen maken bij het bepalen van een standpunt door het bestuur. Daarnaast is deskundigheid vereist om medebestuurders te begrijpen en volwaardig gesprekspartner voor toezichhouders, adviseurs en certificeerders te kunnen zijn.

De bestuursleden van het pensioenfonds zijn allen werkzaam (geweest) binnen het concern en

hebben vanuit die hoedanigheid een hoge mate van kennis van pensioen, wetgeving en vermogensbeheer. Binnen de Delta Lloyd Groep staat ontwikkeling hoog op de agenda. Dit betekent dat werknemers van de Delta Lloyd Groep zich continu in hun vakgebied blijven ontwikkelen. Binnen de organisatie is enorm veel pensioenkennis, kennis over verslaglegging en kennis over vermogensbeheer voorhanden. Hierop kunnen de bestuursleden een beroep doen. De nieuw benoemde bestuurders volgen de Opleiding Besturen van een Ondernemingspensioenfonds van de Stichting Pensioenopleidingen (SPO). De bestuursleden hebben deelgenomen aan een opleiding risicomanagement verzorgd door Towers Watson. Door Ortec Finance is een opleiding verzorgd om alle bestuurders een voldoende en vergelijkbaar kennisniveau van de ALM materie te geven.

Dagvaarding VGdlg

De VGdlg heeft de werkgever en het pensioenfonds gedagvaard.

De kantonrechter is gevraagd te oordelen dat de omzetting per 1-01-2011 van een onvoorwaardelijke toeslagregeling uit de oude eindloonregelingen voor 2000 naar een voorwaardelijke toeslagregeling niet rechtsgeldig is. Daarnaast is aan de kantonrechter gevraagd te oordelen dat de in 2000 doorgevoerde wijziging in de pensioen- en indexatieregeling een recht op onvoorwaardelijke indexatie van de ingegane pensioenen bevat.

In een tussenvonnis heeft de kantonrechter geoordeeld dat de toeslagregeling vanaf 2000 duidelijk voorwaardelijk is bedoeld, en heeft hij geoordeeld dat de wijziging van de toeslagregeling van de oude eindloonregeling voor het jaar 2000 onder randvoorwaarden mocht plaatsvinden, ook voor gewezen deelnemers en pensioengerechtigden. De kantonrechter oordeelt dat het pensioenfonds aan die randvoorwaarden heeft voldaan.

De kantonrechter vraagt zich nog wel af of de omzetting op zodanige wijze in de reglementen is verwerkt dat die omzetting voor de gewezen deelnemers en de pensioengerechtigden die onder de oudere regelingen vallen ook daadwerkelijk effect sorteert. In het definitieve vonnis van 9 maart 2010 oordeelt de kantonrechter dat de wijzigingen in de indexatieregeling op correcte wijze in het pensioenreglement en het addendum zijn vastgelegd en wijst de vorderingen van de VGdlg af.

Klachten

In 2009 konden vrijwel alle klachten in de eerste lijn worden afgehandeld. Uiteindelijk is slechts één klacht voorgelegd aan de klachtencommissie. Deze klacht betrof een verschil van inzicht over de pensioenrechten in een echtscheidings situatie. Na zorgvuldige afweging heeft de klachtencommissie de klacht, op basis van de geldende wet- en regelgeving, ongegrond verklaard.

Verantwoordingsorgaan

Het pensioenfondsbestuur en het Verantwoordingsorgaan zijn op 13 mei 2009, 16 oktober 2009 en 26 mei 2010 voor overleg bijeen geweest. In de bijeenkomst in mei 2010 heeft het Verantwoordingsorgaan met het Bestuur gesproken over het jaarverslag 2009. Daarnaast heeft het Verantwoordingsorgaan in het kader van de jaarrekening 2009 gesproken met de certificerend accountant en actuaaris.

Op basis van een voorstel van het Verantwoordingsorgaan heeft het bestuur besloten om het Reglement Verantwoordingsorgaan aan te passen. De leden van het Verantwoordingsorgaan zijn van mening dat de leden een afweging moeten maken van alle belangen van alle betrokken partijen en dus niet alleen hun achterban moeten vertegenwoordigen. De statuten moeten hier ook op aangepast worden. Dit zal bij de eerstkomende wijziging worden meegenomen.

In het kader van informatievoorziening aan het Verantwoordingsorgaan is afgesproken dat het bestuur na afloop van elk kalenderkwartaal aan het Verantwoordingsorgaan rapporteert over de relevante zaken.

Deelnemersraad

Het pensioenfondsbestuur en de deelnemersraad zijn op 14 januari 2009 en op 10 juli 2009 voor formeel overleg bijeen geweest. Daarnaast zijn een aantal informele bijeenkomsten geweest tussen afvaardiging van het Bestuur, de manager van pensioenfonds en de Deelnemersraad. De

deelnemersraad heeft een voorstel aan het bestuur gedaan voor wijziging van het reglement deelnemersraad. Op basis van dit voorstel heeft het bestuur een aangepast reglement deelnemersraad vastgesteld.

De deelnemersraad heeft een advies uit eigener beweging gedaan voor aanpassing van artikel 26 Toeslagregeling van het pensioenreglement. De deelnemersraad stelde voor om na 2011 de toeslag uit de middelen van het pensioenfonds voor alle groepen te baseren op de prijsindex, en de werkgever voor de deelnemers te laten betalen voor het verschil tussen loon- en prijsindex. Deze wens kan niet zonder medewerking van de werkgever gerealiseerd worden. Omdat het bestuur niet wilde tornen aan de met de werkgever gemaakte afspraken heeft het bestuur besloten geen opvolging te geven aan het advies en de deelnemersraad hierover geïnformeerd. Het Bestuur heeft hierbij aangegeven dat er in 2010 een ALM-studie zal worden uitgevoerd om het ambitieniveau van de toeslagregeling en de financiering te beoordelen. De deelnemersraad zal over deze uitkomsten geïnformeerd worden.

Intern Toezicht

In het kader van het intern toezicht wordt een keer in de drie jaar een visitatie georganiseerd en die zal voor het eerst in 2010 worden uitgevoerd. De visitatiecommissie is in 2009 benoemd en bestaat uit een externe voorzitter en twee leden die werkzaam zijn bij Delta Lloyd Groep (zie pagina 6).

Extern toezicht

Het afgelopen jaar zijn aan het pensioenfonds geen dwangsommen of boetes opgelegd. Er zijn door DNB en AFM geen controlebezoeken gebracht of aanwijzingen aan het fonds gegeven. De vermogenspositie is zodanig dat er geen lange- of korte termijn herstelplan noodzakelijk is.

2. Ontwikkelingen in de pensioensector

Wetsvoorstel verhoging AOW- leeftijd

Op 2 december 2009 heeft het kabinet het wetsvoorstel voor verhoging van de AOW leeftijd naar 67 jaar in 2025 bij de Tweede Kamer ingediend. In aansluiting daarop stuurde het kabinet op 23 december 2009 drie voorontwerpen van de wet naar de Tweede kamer over het flankerende beleid rond de verhoging van de AOW-leeftijd. In het wetsvoorstel wordt tegelijkertijd de inperking van het fiscale kader voor pensioen geregeld.

In het flankerende beleid stelt het kabinet voor de AOW-leeftijd in 2 stappen te verhogen, in 2020 naar 66 jaar en in 2025 naar 67 jaar. De keuze om dit in 2 stappen te doen was ingegeven door de uitvoeringsproblematiek. Een geleidelijke verhoging zou leiden tot problemen en kosten in de uitvoering van de wet.

Door wijziging van de Arbeidsomstandighedenwet krijgen werkgevers en werknemers de plicht om te zorgen voor goede arbeidsomstandigheden en tijdige om- en bijscholing. Vooral werknemers met een zwaar beroep kunnen zo op tijd ander werk gaan doen.

Het kabinet heeft ook voorgesteld de aanvullende pensioenen te laten aansluiten op de ingangsdatum van de AOW-uitkering.

De fiscale pensioenrichtleeftijd wordt verhoogd naar 67 jaar. De 2 extra opbouwjaren rechtvaardigen een verlaging van het fiscaal maximale opbouwpercentage met 0,1%. Er kan dan in een middelloonregeling nog maar maximaal 2,15% per jaar worden opgebouwd.

De discussie over het voorgestelde flankerend beleid, vooral wat als een zwaar beroep kan worden aangemerkt, is nog volop in beweging. Met de val van het kabinet in februari 2010 is het nog onzeker of de behandeling van dit wetsvoorstel wel door een nieuw kabinet wordt voortgezet.

Commissie parameters (commissie Don)

Op verzoek van minister Donner moest deze commissie advies uitbrengen over nieuwe parameterwaarden die pensioenfondsen maximaal mogen gebruiken voor hun lange termijn berekeningen alsmede voor de berekening van de kostendekkende premie. Op basis daarvan moeten pensioenfondsen afwegen of zij de hoogte van de premies of hun pensioenbeleid (zoals de indexatie) aanpassen.

De Commissie Don was verdeeld: de voorzitter, de vertegenwoordigers van het Centraal Plan Bureau (CPB) en DNB schatten dat de toekomstige aandelenrendementen aanmerkelijk lager zijn dan het historisch gemiddelde. Zij baseren hun oordeel op studies waarin wordt betoogd dat de rendementen uit het verleden deels veroorzaakt zijn door meevallers die niet representatief zijn voor de toekomst. Daarom adviseren zij het aandelenrendement met zo'n 1,5 % punt verlagen. Een dergelijke ingrijpende verlaging van de berekende rendementen zou echter resulteren in fors hogere pensioenpremies.

De twee commissieleden die de Stichting van de Arbeid vertegenwoordigen baseren hun advies wel op het lange termijn aandelenrendement over de periode 1900 tot en met 2008, en adviseren een veel mildere verlaging van de toegestane rekenrendementen die neerkomt op ongeveer 0,25% punt. Omdat de commissie niet tot een unaniem advies kon komen heeft minister Donner besloten dat pensioenfondsen bij de vaststelling van de pensioenpremies 2010 niet hoeven uit te gaan van een lager verwacht rendement. Pensioenfondsen mogen uitgaan van hetzelfde maximaal verwachte rendement op hun beleggingen als de afgelopen drie jaar. Voor de jaren na 2010 wordt dit op een later tijdstip bekeken.

De premie bij ons pensioenfonds wordt bepaald op basis van een vaste rekenrente van 3%. In de ALM studie wordt getoetst of deze premie voldoende is voor financiering van de nominale aanspraken en de indexatieambitie.

Commissie Toekomstbestendigheid Aanvullende Pensioenregelingen (commissie Goudswaard).

Naar aanleiding van de huidige financiële en economische crisis en rekening houdend met de vergrijzing in de komende decennia heeft deze commissie op verzoek van minister Donner onderzoek gedaan naar de toekomst- en schokbestendigheid van de huidige pensioencontracten.

In haar rapportage plaatst de commissie vraagtekens bij de toekomstbestendigheid van ons pensioenstelsel. Pensioenen gaan te veel geld kosten door de structurele daling van de rente en stijgende levensverwachting. Pensioenfondsen moeten hun ambities neerwaarts bijstellen en/of hun

risicobenadering aanpassen, door meer voorwaardelijke elementen toe te voegen, om het huidige pensioenstelsel betaalbaar te houden.

Tijdens haar onderzoek bekeek de commissie vooral de mogelijke financiële gevolgen van een stijgende levensverwachting, de toegenomen volatiliteit van de rendementen, teruglopende premie-inkomsten én de afgenomen bereidheid van bedrijven om tekorten bij hun pensioenfondsen aan te vullen.

De Commissie Goudswaard oppert dat de sociale partners een lager pensioen zouden kunnen overeenkomen en meer voorwaardelijke elementen in de pensioenopbouw zouden kunnen toevoegen.

De toekomstbestendigheid van het pensioenstelsel kan ook worden verbeterd door de levensverwachting in de pensioenafspraken te verwerken, waardoor een bron van kostenstijgingen verdwijnt.

De commissie vindt dat een lagere pensioenambitie niet tot grote problemen hoeft te leiden, omdat de pensioenen al hoog zijn, ook in internationaal opzicht. Het toevoegen van meer voorwaardelijke elementen in de pensioenopbouw vergt een meer gedetailleerd en helder pensioencontract. In dat contract zal ook aangegeven moeten worden hoe zal worden omgegaan met mee- en tegenvallers, en welke partij daarvoor opdraait. Om vernieuwende pensioencontracten met meer flexibiliteit in het delen van risico's mogelijk te maken, zou de Pensioenwet moeten worden aangepast.

Minister Donner heeft aangegeven de conclusies van het rapport te bespreken in zowel het kabinet, als met de sociale partners en de koepelorganisaties van de pensioenfondsen.

Commissie Beleggingsbeleid en Risicobeheer Pensioenfondsen (Commissie Frijns)

Deze commissie heeft op verzoek van minister Donner onderzoek gedaan naar de wijze waarop het beleggingsbeleid, het risicobeheer, de uitvoering en governance van pensioenfondsen zich sinds 1990 hebben ontwikkeld in relatie tot de doelstelling en het risicodraagvlak van pensioenfondsen.

Volgens de analyse van deze commissie is door een combinatie van ontwikkelingen de kwetsbaarheid van pensioenfondsen toegenomen. Deze ontwikkelingen zijn volgens de commissie:

- de ontgroening en de vergrijzing. De ontgroening zorgt ervoor dat de pensioenfondsen minder premie binnenkrijgen en door de vergrijzing tegelijkertijd hun verplichtingen zien toenemen. Hierdoor kunnen de pensioenpremies steeds minder ingezet worden als sturingsmiddel.
- 60% van het totale pensioenvermogen is al bestemd voor pensioenen die al ingegaan zijn of binnen 10 jaar zullen ingaan. De beleggingshorizon wordt hierdoor steeds korter en daarmee ook het vermogen om te herstellen van negatieve beleggingsresultaten.
- pensioenfondsen zijn in toenemende mate afhankelijkheid geworden van financiële markten vanwege hun toegenomen beleggingen in aandelen, vastgoed en alternatieven. Daardoor is het risicoprofiel van pensioenfondsen (aanzienlijk) toegenomen
- de daling van de rente is een belangrijke oorzaak van de gedaalde dekkingsgraden.

De commissie heeft in haar rapport 19 concrete aanbevelingen gedaan aan besturen van pensioenfondsen op de volgende aandachtsgebieden:

- Risicomanagement waarbij de risicobereidheid en het risicodraagvlak van de deelnemers zou moeten worden vastgesteld en die uitkomst zou dan het uitgangspunt kunnen zijn voor het na te streven beleggingsbeleid. Het pensioenfondsbestuur ziet erop toe dat ook in extreme marktomstandigheden het fonds niet tussentijds onder de kritische nominale of reële dekkingsgraad komt op basis van het risicodraagvlak en risicobereidheid van de deelnemers.
- Beleggingsbeleid, dat moet gericht zijn op een juiste balans tussen de reële doelstelling (ambitie) en het nominale tussentijdse nominale en reële dekkingsgraadrisico.
- Uitvoering risicobeheer en beleggingsbeleid waarbij het bestuur in alle stadia van het beleggingsproces effectief in control moet zijn met betrekking tot risicobeheer en dient in staat te zijn een effectief tegenwicht te vormen voor de professionele uitvoerders en aanbieders van beleggingsproducten.
- Governance en organisatie waarbij het bestuur aantoonbaar zodanige expertise/deskundigheid bezit op het gebied van risicomanagement en vermogensbeheer dat het in staat is initiërend op te treden.

3. Beleggingen en Herverzekering

3.1 Algemeen

Het beleid van het pensioenfonds is gericht op het beheersen van de financiële risico's en het creëren van extra rendement voor het behoud van koopkracht van de opgebouwde pensioenen. Voor de uitvoering van het beleggingsbeleid is de beleggingsportefeuille gesplitst in een matching- en een rendementsportefeuille. De matchingportefeuille heeft als doel het renterisico te beperken. Op deze manier is het renterisico van de verplichtingen grotendeels afgedekt. De rendementsportefeuille is bedoeld om extra rendement te creëren om het behoud van koopkracht in de toekomst te kunnen realiseren.

Het pensioenfonds heeft alle verplichtingen herverzekerd en bezit geen eigen beleggingen. Het pensioenfonds heeft een vordering op de herverzekeraar op basis van de regelingen betreffende vaststelling en verdeling vermogensoverschot (wijziging in 2009, zie blz 6) en technisch resultaat. Deze vordering wordt jaarlijks vastgesteld en op de einddatum van de herverzekeringsovereenkomst geboekt in de rekening-courant.

Alle beleggingen zijn juridisch eigendom van de herverzekeraar. Het economisch eigendom ligt bij het pensioenfonds. De herverzekeraar heeft de beleggingen ter dekking van de verplichtingen uit de herverzekeringen van het pensioenfonds afgescheiden van de overige middelen en in een gesepareerd depot ondergebracht. De overeenkomst met de herverzekeraar is een garantiecontract. De opgebouwde pensioenen kunnen achterblijven bij de herverzekeraar. Ook is afkoop mogelijk. Afkoop vindt dan plaats door overdracht aan het pensioenfonds van de middelen in het gesepareerde depot. Het pensioenfonds heeft hierdoor een groot belang bij de middelen in het gesepareerde depot, de beleggingsopbrengsten en de waardeveranderingen van de beleggingen. In verband met deze mogelijke afkoop en de vordering op de herverzekeraar uit de winstdelingsregelingen bepaalt het pensioenfonds in belangrijke mate het beleid van de beleggingen in het gesepareerde depot. Dat beleid is opgenomen in het beleggingsmandaat.

3.2 Het beleggingsmandaat (ongewijzigd in 2009):

Beleggingscategorie	Strategische allocatie	Allocatie	Bandbreedte
Matching portefeuille	Minimaal 90%MVVP		
Staats- en staatsgerelateerd		67%	20% - 80%
Bedrijfsobligaties,		33%	0% - 60%
Swap overlay	Duration verplichtingen	Duration verplichtingen	1 jaar
Rendementsportefeuille	Restant van het vermogen		
Diverse Aandelen stijlen		80%	70% - 90%
Vastgoed		12,5%	7,5% - 17,5%
Alternatieve beleggingen		7,5%	0% - 10%
Liquiditeiten, tactisch instrument		0%	-5% - 10%
Liquiditeiten t.b.v. uitkeringen			0 tot 12 maanden

De matchingportefeuille bestaat uit belangen in de institutionele vastrentende fondsen van Delta Lloyd en een swap overlay die zorgt dat de duration (rentegevoeligheid) van de portefeuille gelijk is aan de rentegevoeligheid van de nominale verplichtingen. De rendementsportefeuille is opgebouwd uit diverse aandelenstijlen, vastgoed en een bescheiden belang in alternatieve beleggingen.

Binnen het mandaat wordt rekening gehouden met de volgende risico's:

Renterisico

De matchingportefeuille bedraagt minimaal 90% van de marktwaarde voorziening

pensioenverplichtingen (MVVP). Hierdoor is het renterisico van de nominale aanspraken beperkt.

Valutarisico

In het mandaat is opgenomen dat bij beleggingen in aandelen de Amerikaanse dollar en Britse Pond strategisch worden afgedekt naar de euro. Hierdoor is het valutarisico beperkt.

Marktrisico

Marktrisico is het risico dat door de ontwikkeling van marktprijzen (veroorzaakt door factoren die samenhangen met een individuele belegging, de uitgevende instelling of generieke factoren) waardewijzigingen plaatsvinden.

3.3 Beleggingsdepot bij de herverzekeraar

De beleggingen in het gesepareerde depot bij de herverzekeraar zijn als volgt verdeeld (in procenten):

Ultimo	Feitelijke allocatie		
	2009	2008	2007
	%	%	%
Vastrentende waarden			
<i>Staatsobligaties</i>	0	0	0
<i>Obligatiefondsen</i>	73	61	56
<i>Leningen op schuldbekentenis</i>	0	0	0
Zakelijke waarden			
<i>Aandelen</i>	0	2	4
<i>Onroerend goed</i>	5	6	5
<i>Aandelenfondsen</i>	21	19	30
Overige beleggingen			
<i>Swaps</i>	1	9	0
<i>Liquide middelen</i>	0	3	5

3.4 In de beleggingsportefeuille zijn de volgende wijzigingen aangebracht:

- Er is voor € 30 miljoen participaties aangekocht in het DLI Diversified Strategy Fund. Door diversificatie is het uitgangspunt van dit fonds dat bij een lager risicoprofiel op langere termijn (3 tot 5 jaar) toch een vergelijkbaar rendement met aandelen behaald kan worden. Daartoe wordt dit fonds vergeleken met een 3 jaars gemiddelde van de MSCI World.
- Er is voor € 57 miljoen participaties aangekocht in het DLI Credit LR Fund.
- Het aandeel Numeric is ondergebracht in het DLI Alternative Strategy Fund, dat een spreiding geeft over de door Delta Lloyd Asset Management geselecteerde hedge funds.
- Omdat het matchingspercentage was opgelopen naar 95% is in stappen van € 5 miljoen participaties in de matchingportefeuille verkocht en aandelen in het DLI European Participation Fund voor totaal € 20 miljoen aangekocht.

Binnen de rendementsportefeuille is door de daling van de aandelen de vastgoedportefeuille boven de bandbreedte van het mandaat gestegen. Omdat de participaties niet beursgenoteerd zijn en alleen met een afslag verkocht zouden kunnen worden is besloten het belang in vastgoed niet af te bouwen. Wanneer de participaties zonder afslag wel verkocht kunnen worden zal een deel van de vastgoed aandelen verkocht worden om weer binnen de bandbreedte van het mandaat te komen. Daarnaast zullen er niet beursgenoteerde participaties omgezet worden in beursgenoteerde vastgoed aandelen om ook in de toekomst binnen de bandbreedte van het mandaat te kunnen blijven.

3.5 Stress-test

Om te bezien of de neerwaartse risico's moeten worden afgedekt zijn er in juni 2009 stress-tests uitgevoerd uitgaande van een daling van aandelen met 35% en van vastgoed met 38%. De veronderstelde daling voor aandelen is de resterende daling van 70% van het hoogtepunt van de AEX van 560. De veronderstelde daling voor vastgoed is vastgesteld aan de hand van onderzoek over dalingen in het verleden. Als ondergrens is een dekkingsgraad van 105% gehanteerd. Op basis van deze uitgangspunten was er geen reden om het aandelen en vastgoedbelang in de rendementsportefeuille te verkleinen of af te dekken.

3.6 Performance van de beleggingsportefeuille

Ook dit jaar heeft het gekozen beleid om minimaal 90% van het (nominale) renterisico af te dekken met de matching portefeuille goed gewerkt. Door de stijging van de zero coupon curve in de langere

looptijden is de waarde van de verplichtingen gedaald met 1,6%. Dit gaf een positieve impact op de dekkingsgraad van 1,9%.

Actieve matchingportefeuille

Met een rendement van 8,2% is een goede performance behaald op de actieve matching portefeuille. De representatieve benchmark haalde 6,3%.

De component bedrijfsobligaties haalde met 14,1% een ruime outperformance over zijn eigen benchmark (10,7%), dankzij een overweging van het corporate segment en daarbinnen een overweging van goed geselecteerde financials. Daarnaast is binnen de portefeuille een overweging van de credits ten opzichte van staatsobligaties verantwoordelijk voor een positief allocatie effect. In tabel vorm ziet dat er als volgt uit.

Categorie	performance	benchmark
Staatsobligaties	4,21%	4,22%
Bedrijfsobligaties	14,14%	10,67%
Onderhandse leningen	4,54%	n.b.
Liquiditeiten	0,90%	0,90%
Matchingportefeuille onderliggend	8,22%	6,34%

Rendementsportefeuille

Binnen de rendementsportefeuille is gekozen voor diversificatie naar verschillende aandelen beleggingsstijlen en naar vastgoed en alternatieve beleggingen. Dit zorgt ervoor dat het rendement minder was dan de rendementen van de aandelenmarkten. Daarmee bleef de rendementsportefeuille achter bij haar benchmark die voor 80% uit MSCI World en MSCI Europe bestaat en voor vastgoed een vast rendement boven risicovrije rente (5,7%). In tabelvorm ziet dat er als volgt uit.

Categorie	performance	benchmark
Aandelen	21,95%	29,36%
Vastgoed	-2,53%	5,77%
Alternatieve beleggingen	16,02%	5,63%
Rendementportefeuille	15,16%	24,63%

Binnen de categorie aandelen hebben de wereldwijd beleggende fondsen en de thematische fondsen een heel goede performance behaald, maar bleven de Europese fondsen achter bij de marktontwikkelingen. Daarnaast is er een behoorlijk belang in het defensieve Blue Return Fund dat zich richt op hoog dividend aandelen. Met een rendement van bijna 16% behaalde dit fonds ruim zijn rendementsdoelstelling, maar bleef achter bij de MSCI benchmark.

Met een rendement van -2,5% op vastgoed haalt deze categorie de rendementsdoelstelling niet in 2009. De lange termijn doelstelling van een rendement van 2% boven het rendement op staatsobligaties is in de periode 2005-2009 wel behaald.

3.7 Verantwoord beleggen

In 2009 is verder invulling en uitvoering gegeven aan verantwoord beleggen. Voor alle beleggingen waren in 2008 al de eerste uitsluitingscriteria vastgesteld (op basis van de productie van controversiële wapens).

In 2009 zijn de criteria uitgebreid met de 10 United Nations Global Compact Principles (mensenrechten, arbeidsomstandigheden, milieu en anti-corruptie); op basis hiervan wordt een breder beleid van uitsluiting en engagement van bedrijven ontwikkeld.

Delta Lloyd Asset Management heeft eind 2009 de principes voor verantwoord beleggen van de Verenigde Naties ondertekend (Principles for Responsible Investments ofwel PRI).

4. Pensioen- en uitvoeringsovereenkomst

Pensioenovereenkomst

Het pensioenfonds voert één soort pensioenovereenkomst uit. Voor directieleden gelden enkele afwijkingen. Iedereen die bij Delta Lloyd Services in dienst komt, bouwt elk jaar nieuwe pensioenaanspraken op.

De pensioenovereenkomst is een uitkeringsovereenkomst.

De pensioenovereenkomst bestaat tijdens het boekjaar uit:

- Pensioensysteem Middelloon
- Pensioenleeftijd 65
- Pensioengevend salaris (13 x maandsalaris) + vakantietoeslag
- Toeslagverlening voorwaardelijk, deelnemers CAO loonindex, overigen cpi, afgeleid.
- Franchise bij fulltime dienstverband €14.209, voor directeuren €12.465.
- Opbouwpercentage 2,15%, voor directeuren 2,25%
- Nabestaandenpensioen 60% van het te bereiken ouderdomspensioen, voor directeuren 70%
- Wezenpensioen 14% van het te bereiken ouderdomspensioen
- Arbeidsongeschiktheidspensioen 75% boven WIA grenssalaris
- Eigen bijdrage 6,67% van de pensioengrondslag, voor deelnemers in dienst op 31 augustus 2004 geldt er een ingroeimodel, waarbij het percentage in 2009 5% bedraagt

Toeslagen

Het beleid is in 2009 niet gewijzigd.

Tot 1-01-2011 is het toeslagenbeleid gebaseerd op variant D3 van de toeslagenmatrix (financiering van de voorwaardelijke toeslagen door de werkgever).

Vanaf 1-01-2011 wordt het toeslagenbeleid gebaseerd op variant D1 van de toeslagenmatrix (financiering van de voorwaardelijke toeslagen uit beleggingsrendementen van het pensioenfonds).

In het pensioenreglement is de toeslagverlening uitgewerkt. In verband met wijziging van de Pensioenwet per 1-01-2009 is artikel 26 Aanpassing van de pensioenen aangepast aan de verplicht voorgeschreven teksten.

Er is geen achterstand in de verlening van toeslagen.

Uitvoeringsovereenkomst

De uitvoeringsovereenkomst is in 2009 niet inhoudelijk gewijzigd. Alleen is een verwijzing naar de herverzekeringsovereenkomst in de uitvoeringsovereenkomst aangepast.

Jaarlijks betaalt Delta Lloyd Services BV aan het pensioenfonds een premie die noodzakelijk is voor de aangroei van de pensioenaanspraken, voor onze toeslagenambitie en voor de verschillende risicodekkingen. In totaal gaat het in 2009 om € 40,7 miljoen. Een deel van dat bedrag (€ 9,3 miljoen) wordt door Delta Lloyd, conform de Delta Lloyd Groep CAO artikel 6 lid 2, ingehouden bij de deelnemers, die op die manier zelf bijdragen aan hun pensioenopbouw.

Daarnaast betaalt Delta Lloyd Services BV ons de pensioenuitvoeringskosten, administratiekosten en garantiekosten. Deze kosten bedragen in totaal € 5,5 miljoen.

Voor het berekenen van de door de werkgever te betalen premie voor de jaarlijkse aangroei van pensioenaanspraken en de voorwaardelijke toeslagverlening op deze aanspraken is het pensioenfonds in 2006 overgegaan naar het Collectief 2003 tarief, waarbij een rekenrente van 3% wordt gehanteerd.

Voor de overgang van Pensioen1999 naar Pensioen2006 zijn voor een aantal medewerkers overgangsrechten bepaald. De koopsom voor deze overgangsrechten bedroeg per 1 januari 2006 bijna € 43 miljoen en wordt door de werkgever in zes gelijke jaarlijkse betalingen van bijna € 7,7

miljoen gefinancierd, laatste termijn is per 1 januari 2011.

Tot en met 1 januari 2011 is ook afgesproken dat de werkgever de koopsom, benodigd voor de verhoging van de aanspraken uit hoofde van de toeslagverlening, betaalt. De koopsom wordt op dezelfde tariefgrondslagen en rekenrente berekend als hiervoor bedoeld.

Met de werkgever is verder afgesproken dat er per 1 januari 2011 eenmalig een premiekorting wordt verleend.

Wanneer op 1 januari 2011 onze reële dekkingsgraad (waarbij de verdiscontering van de uitkeringenstroom plaatsvindt op basis van de 'swap'-rentecurve van De Nederlandsche Bank N.V. ('Rente Termijn Structuur Financieel toetsingskader')), gecorrigeerd voor de Europese inflatie groter is dan 100% zal 50% van het meerdere aan de werkgever worden uitgekeerd.

5. Risicobeheersing

Beleid

Het bestuur heeft zijn beleid verwoord in de ABTN. Onderstaand treft u een nadere toelichting aan op de voornaamste risico's die door het bestuur zijn onderkend, alsmede het beleid van het bestuur voor het mitigeren van de risico's:

1. Beleggingsrisico's
2. Verzekeringstechnische risico's
3. Operationele risico's
4. Inflatierisico
5. Gedragsrisico's
6. Systeemrisico's

Herverzekering

Met het herverzekeringscontract zijn de beleggingsrisico's (het risico dat door koersontwikkelingen de verplichtingen minder of onvoldoende worden gedekt), de marktrisico's (het op korte termijn sterk fluctueren van de waarde van de beleggingen), het matchingsrisico (het verschil tussen de looptijd van de pensioenverplichtingen en de looptijd van de beleggingen), het kredietrisico (beleggen in beleggingen van een lagere kwaliteit), het liquiditeitsrisico (de kans dat er tijdelijk geen geld is om de uitkeringen te kunnen betalen) en de verzekeringstechnische risico's (de kans dat deelnemers langer leven of eerder overlijden dan verwacht of arbeidsongeschikt worden), voor de duur van dit contract overgeheveld naar de herverzekeraar.

Bij de rechtstreekse beleggingen binnen het gesepareerde depot bij de verzekeraar wordt naast het gebruik van Interest Rate Swaps en Valutatermijncontracten verder geen gebruik gemaakt van andere optie- en termijncontracten op aandelen en valuta's. De beleggingen binnen het gesepareerde depot bestaan hoofdzakelijk uit participaties in beleggingsfondsen.

Deze beleggingsfondsen streven naar een vermogensgroei op de langere termijn bij een aanvaardbaar risico. Daarbij wordt gestreefd naar een rendement tenminste gelijk aan dat van de benchmark. De beleggingsfondsen zijn onderhevig aan marktrisico's, of te wel het risico uit hoofde van prijswijzigingen van de beleggingen. De omvang van dit risico neemt toe naarmate de beweeglijkheid van de koersen groter is. Door middel van zorgvuldige selectie en spreiding van de beleggingen van het beleggingsfonds wordt getracht om het marktrisico te mitigeren.

Doordat het beleggingsfonds kan beleggen in financiële instrumenten luidende in vreemde valuta kunnen de resultaten van de beleggingsfondsen beïnvloed worden door veranderingen in de valutawisselkoersen. De beleggingsfondsen beleggen hoofdzakelijk in euro's, wat het risico- en rendementsprofiel bepaalt. Het dollar- en Britse pondenrisico in de portefeuille is afgedekt middels de valutatermijncontracten

Risico's

Beleggingsrisico

Het strategisch afdekken van risico's houdt in dat op basis van het beleggingsbeleid besloten wordt in hoeverre een risico wordt afgedekt, bijvoorbeeld volledig of voor een bepaald percentage of niet. Om de beleggingsrisico's te minimaliseren heeft het bestuur de beleggingsrisico's overgeheveld naar de herverzekeraar en in de herverzekeringsovereenkomst een beleggingsmandaat opgesteld. De inhoud en uitvoering binnen de bandbreedtes van het beleggingsmandaat wordt kritisch beoordeeld en gevolgd door onze beleggingscommissie.

Verzekeringstechnische risico's

Met het herverzekeringscontract zijn de verzekeringstechnische risico's overgeheveld naar de herverzekeraar Delta Lloyd Levensverzekering NV.

In de met de herverzekeraar overeengekomen overlevingstafels houdt het pensioenfonds bij de bepaling van haar verplichtingen en van de premie en koopsommen rekening met de verwachte sterfteontwikkeling in de toekomst.

Hoewel het pensioenfonds is herverzekerd en dus de herverzekeraar het lang levenrisico draagt, verwacht het pensioenfonds niet dat na afloop van het herverzekeringscontract in 2010 de middelen van het pensioenfonds premievrij bij de herverzekeraar achterblijven, maar dat de herverzekering wordt gecontinueerd. Continuering zal plaatsvinden rekening houdend met de verzwaarde sterftegrondslagen. Derhalve is de technische voorziening aangepast met de verzwaarde

sterftegrondslagen.

Kredietrisico

Doordat alle middelen juridisch zijn overgedragen aan de herverzekeraar Delta Lloyd Levensverzekering NV, bestaat een kredietrisico voor het pensioenfonds op de vorderingen op de herverzekeraar. Zolang de herverzekeraar een AA- rating heeft, heeft dit geen gevolgen voor het pensioenfonds. Bij een lagere rating moet het pensioenfonds een afslag op de vordering op de herverzekeraar toepassen en dient het pensioenfonds te beschikken over een Vereist Eigen Vermogen om een verdere toename van de creditspread op te kunnen vangen.

In oktober 2009 heeft de herverzekeraar te maken gekregen met een verlaging van de Credit rating naar A+. Hierdoor heeft het pensioenfonds na de verlaging van de rating te maken met de gevolgen van het kredietrisico. Hierdoor was er een dekkingstekort. Het pensioenfonds heeft het dekkingstekort opgelost door een aanpassing van de winstdelingsregeling met de herverzekeraar (zie pagina 9). In de periode tot 2011 wordt door DNB en SZW beoordeeld wat de toegevoegde waarde van volledig herverzekerde fondsen is. Hierbij sluit de minister niet uit dat de regelgeving wordt aangepast. Het pensioenfonds volgt de ontwikkelingen op de voet.

Operationele risico's

Operationeel risico is het risico dat optreedt bij de uitvoering van de pensioen- en beleggingsactiviteiten, als gevolg van niet afdoende of falende interne processen, menselijk gedrag en systemen of als gevolg van externe gebeurtenissen. Het pensioenfonds mitigeert dit risico op de eerste plaats door van de herverzekeraar een SAS70 Type 2-rapport te verlangen. Het pensioenfonds heeft dat van de herverzekeraar ontvangen. Het pensioenfonds heeft daarnaast een Service Level Agreement (SLA) met de herverzekeraar. De administrateur en de manager zien toe op de naleving daarvan.

Met de praktische uitvoering van de regeling lopen we uiteraard een uitvoeringsrisico. Dat concentreert zich enerzijds op de activiteiten van de administratie van het pensioenfonds en anderzijds op de taken die we bij overige (externe) partijen hebben uitbesteed. De taken, procedures en controles binnen de administratie hebben we in beginsel goed vastgelegd, en op basis hiervan is de continuïteit van de uitvoering voldoende gewaarborgd.

Inflatierisico

Inflatierisico is het risico dat door inflatie het koopkrachtbehoud van het opgebouwde pensioen wordt verlaagd. Deelnemers en gepensioneerden lopen met name een risico dat de te verlenen toeslagen de inflatie niet bijhouden. Dit risico is grotendeels afhankelijk van het door ons gevoerde premie en beleggingsbeleid. Dit speelt met name vanaf 2011 als de jaarlijkse toeslag afhankelijk wordt van de middelen in het pensioenfonds.

Door het laten uitvoeren van ALM studies is gezocht naar een optimaal en op lange termijn verantwoord beleggingsbeleid dat een zo groot mogelijke kans op een jaarlijkse toeslag volgens de prijsindex mogelijk maakt, tegen een aanvaardbare prijs.

Uit de in 2009 uitgevoerde continuïteitsanalyse mag worden geconcludeerd dat op basis van de huidige met de werkgever overeengekomen premie en het door ons gevoerde beleggingsbeleid, de realisatiekans van onze toeslagambitie voor zowel deelnemers als gewezen deelnemers en gepensioneerden hoog is. In 2010 wordt een ALM studie uitgevoerd om te beoordelen in hoeverre de toeslagambitie bij het huidige premieniveau gestand kan worden gedaan.

Het pensioenfonds heeft het inflatierisico niet afgedekt. Het pensioenfonds is voornemens om zich bij de beleggingsstrategie met name te laten leiden door de reële dekkingsgraad. Het bestuur van het fonds heeft de ambitie om toeslagen te verlenen op de pensioenen. De mate waarin dit kan worden gerealiseerd is afhankelijk van de ontwikkelingen in rente, rendement, (loon)inflatie en demografie. Uitdrukkelijk wordt opgemerkt dat de toeslagentoezegging voorwaardelijk is.

De zogenaamde reële dekkingsgraad geeft zicht op de mate waarin toeslagen kunnen worden verleend (ook wel aangeduid als de toeslagruimte). Voor het bepalen van de reële dekkingsgraad worden onvoorwaardelijke nominale pensioenverplichtingen verdisconteerd tegen een reële, in plaats van de nominale rentetermijnstructuur. Omdat er op dit moment geen markt voor financiële

instrumenten aanwezig is, waaruit de reële rentetermijnstructuur kan worden afgeleid, wordt gebruikgemaakt van een benaderingswijze.

Voor de benaderingswijze is gekozen voor verdiscontering van de uitkeringenstroom op basis van de 'swap'-rentecurve van De Nederlandsche Bank N.V. ('Rente Termijn Structuur Financieel Toetsingskader', RTS), gecorrigeerd voor de Europese inflatie.

Ultimo 2009 bedraagt de reële dekkingsgraad 79% (31 december 2008: 80%).

Gedagsrisico's

De bestuursleden hebben een gedragscode ondertekend. Deze gedragscode stelt regels voor de bij het fonds betrokkenen. Dit ter voorkoming van conflicten tussen belangen van het fonds en de privé-belangen en ter voorkoming van het gebruikmaken van vertrouwelijke informatie voor privé-doeleinden. Het uitgangspunt daarbij is dat alle betrokkenen, ook voor hun eigen bescherming, duidelijk weten wat wel en niet geoorloofd is.

Systeemrisico

Systeemrisico betreft het risico dat het mondiale financiële systeem (de internationale markten) niet langer naar behoren functioneert, waardoor beleggingen van het fonds niet langer verhandelbaar zijn en zelfs, al dan niet tijdelijk, hun waarde kunnen verliezen. Net als voor andere marktpartijen, is dit risico voor het fonds niet beheersbaar.

Overige risico's

Het Pensioenfonds onderkent nog een aantal andere risico's waarop gestuurd moet worden.

Bijvoorbeeld het risico van de werkgever dat de door ons uitgevoerde pensioenregeling niet strookt met de pensioentoezegging zoals die door de werkgever aan de werknemers wordt gedaan. Om dat te voorkomen is de pensioentoezegging, die door de werkgever op hoofdlijnen is omschreven in de CAO, uitgewerkt in het pensioenreglement. Individuele toezeggingen buiten dit reglement neemt het pensioenfonds niet in uitvoering. Voor groepen kan uitvoering wel plaatsvinden, maar alleen op basis van aanpassing van het pensioenreglement.

6. Actuariële analyse

In onderstaand overzicht is de actuariële analyse van het saldo van baten en lasten opgenomen:

Bedragen x € 1 miljoen	2009 €	2008 €
Premieresultaat		
Premiebijdragen werkgever	31,457	67,520
Premiebijdragen werknemers	9,258	8,577
	-----	-----
Totale premiebijdragen werkgevers en werknemers	40,715	76,097
Bijdrage werkgever in kosten	5,474	4,998
	-----	-----
Totale bijdragen	46,189	81,095
Pensioenopbouw in het jaar	40,715	76,097
Onttrekking uit voorziening pensioenverplichtingen voor pensioenuitvoeringskosten	-1,167	-0,826
Pensioenuitvoeringskosten	6,641	5,824
	-----	-----
Totale uitgaven	46,189	81,095
Interestresultaat		
Beleggingsresultaten eigen middelen	0	0
Deling van beleggingsresultaten bij herverzekeraar	200,460	0
Overig resultaat		
Aandeel in technisch resultaat	4,457	6,286
Kredietrisico herverzekeraar	-95,687	0
	-----	-----
Totaal saldo van baten en lasten	109,230	6,286

De premiebijdrage werkgever is in 2009 lager dan in 2008 door een lagere indexatie in 2009. Het resultaat op inkomende en uitgaande waardeoverdrachten komt volledig voor rekening van de werkgever en is derhalve opgenomen in de premiebijdragen.

Premiebeleid.

Het premiebeleid is gebaseerd op een ambitieniveau van het uitvoeren van een middelloonregeling met voorwaardelijke toeslagen. Op basis van een ALM studie wordt door het bestuur een actuariële premie met 3% rekenrente voor de jaarlijkse opbouw van de pensioenaanspraken, de risicodekkingen en de toeslagverlening op deze aanspraken voldoende geacht voor financiering van de ambitie. Met de werkgever is overeengekomen dat voor de jaarlijkse opbouw van de pensioenaanspraken en de risicodekkingen een premie wordt betaald die gebaseerd is op coll2003 3%. Daarnaast worden de garantiekosten, administratiekosten en pensioenuitvoeringskosten bij de werkgever in rekening gebracht. De rendementen boven de 3% zijn dan beschikbaar voor financiering van de toeslagregeling.

Tot 1 januari 2011 is aanvullend overeengekomen:

- dat de werkgever de koopsom voor inkoop van de toeslagen op basis van het bovenvermelde tarief voor zijn rekening neemt. Deze premie is in deze vorm als bijdrage van de werkgever vastgelegd in de CAO.
- dat de werkgever de op 31 december 2005 verstrekte lening voor inkoop van de afspraken uit de overgangsregeling bijlage 3 van het pensioenreglement aflost in de vorm van een prénumerando annuïteit met een rente van 3% per jaar en een duur van 6 jaar.

Met de herverzekeraar zijn tot 1 januari 2011 een premie en koopsommen overeengekomen op basis van dezelfde grondslagen coll 2003 3%.

Tot 1 januari 2011 is er sprake van gegarandeerde tarieven voor inkoop vanuit het pensioenreglement voorvloeiende nieuwe of verhoogde pensioenaanspraken o.b.v. een rekenrente van 3%.

Minimaal vereist eigen vermogen (MVEV)

Het pensioenfonds maakt gebruik van de automatische instemming van DNB om tot de afloopdatum van het contract met de herverzekeraar (1 januari 2011) geen MVEV aan te houden. Het risico dat het pensioenfonds de opgebouwde nominale pensioentoezegging niet kan nakomen is volledig herverzekerd. Het vermogen van het pensioenfonds dat uitstijgt boven de voorziening van de reeds opgebouwde nominale pensioentoezegging kan na 2011 door het bestuur aangewend worden voor toeslagen.

Vereist eigen vermogen (VEV)

Door verlaging van de rating van de herverzekeraar van AA- naar A+, moet er volgens de regels van DNB een kredietafslag worden toegepast op de vordering op de herverzekeraar. Het pensioenfonds moet voor deze afslag vermogen aan houden. Omdat tegenover deze afslag onvoorwaardelijke pensioenaanspraken staan, moet dit vermogen risicovrij worden belegd.

Omdat sprake is van uitstel van het indienen van herstelplannen tot 1 januari 2011, is het nog niet nodig om voor de afslag separaat middelen aan te houden.

Wel dient op basis van de regelgeving een Vereist eigen Vermogen te worden aangehouden. Op 31 december 2009 bedraagt het aldus vastgestelde VEV € 35,1 miljoen.

Eigen Vermogen

Het eigen vermogen bedraagt per 31 december 2009 € 129,1 miljoen. Hiermee voldoet het pensioenfonds aan de hoogte van het Vereist eigen Vermogen.

Amsterdam, 28 mei 2010

w.g. Ir. H.H. Raué,
voorzitter

w.g. G.R. Gerritsen
secretaris

Verslag van de Visitatiecommissie

Visitatieprocedure

De visitatie van het pensioenfonds is verlopen volgens een vaste procedure. Daarbij heeft na benoeming van de visitatiecommissie door het bestuur, eerst een documentenonderzoek plaatsgevonden op basis van:

- de notulen van de vergaderingen van het (dagelijks) bestuur, de bestuurscommissies, de deelnemersraad en het verantwoordingsorgaan;
- de actuariële en bedrijfstechnische nota (ABTN);
- het jaarverslag;
- het accountantsverslag;
- het actuariael rapport;
- andere documenten zoals genoemd bij “ werkwijze” .

In aanvulling op het documentenonderzoek heeft de visitatiecommissie op locatie bij het pensioenfonds gesprekken gevoerd met een delegatie van het bestuur van het pensioenfonds, een delegatie van de deelnemersraad en een delegatie van het verantwoordingsorgaan.

De visitatiecommissie heeft op basis van het documentenonderzoek en de gevoerde gesprekken een bespreekversie van het visitatierapport uitgebracht die zal worden nabesproken met het bestuur. Hierna zal de definitieve versie van het rapport opgesteld worden waarin de uitkomsten van de nabespreking zijn meegenomen.

Samenstelling visitatiecommissie:

1. mw. H.A.N. Geboers
2. W. de Korte
3. R.M.J. van der Zant (voorzitter)

Datum visitatie:

19 februari 2010.

Algemeen oordeel

De indruk van de visitatiecommissie is in overwegende mate positief. Besluiten worden in het algemeen met de nodige zorgvuldigheid voorbereid en gevolgd. Uit verslagen en formele stukken valt echter niet altijd duidelijk op te maken wanneer een besluit is genomen en welke afwegingen daaraan ten grondslag hebben gelegen. Het bestuur heeft tijdens het overleg met de visitatiecommissie aangegeven hier actie op te zullen ondernemen.

Op basis van de documentatie en de gevoerde gesprekken is de visitatiecommissie van mening dat het bestuur van het pensioenfonds de zaken in toereikende mate heeft geregeld.

Belangrijkste aanbevelingen

De visitatiecommissie beveelt aan:

- De consistentie van de diverse formele stukken nog eens bezien.
- De diverse afspraken en besluiten, na zichtbare toetsing aan geldende reglementen/statuten, ABTN, herverzekeringsovereenkomst en financieringsovereenkomst, ook in formele zin vast te leggen.
- Een procedure vast te stellen welke voorziet in een werkwijze die de onafhankelijke taakvervulling van fondsbestuurders, commissieleden en adviseurs waarborgt. Op alle niveaus is het immers denkbaar dat door de combinatie met de dagelijkse werkzaamheden/verantwoordelijkheden een onafhankelijke taakvervulling onvoldoende is gewaarborgd dan wel dat iemand zich gecompromitteerd kan voelen.
- In het kader van de beoogde wijzigingen per 1 januari 2011 rekening houden met de omstandigheden, dat de tijdsplanning in het verstrekte plan van aanpak in belangrijke mate afhankelijk is van de voortgang in het overleg met de stakeholders en dat expliciet aandacht moet worden besteed aan communicatie met belanghebbenden en toezichhouders.

Uitkomsten nabespreking visitatierapport met het bestuur

Op 11 maart 2010 heeft de visitatiecommissie de bespreekversie van het visitatierapport met de delegatie van het bestuur doorgenomen.

De delegatie uit het bestuur heeft in algemene zin gesteld dat het een goed en evenwichtig rapport was en dat een goed en afgewogen oordeel is gegeven.

Op een aantal onderdelen is door de visitatiecommissie nog een toelichting gegeven.

Dit rapport zal als basis dienen voor de actiepunten die door het bestuur zullen worden opgesteld en uitgevoerd.

Verslag van het Verantwoordingsorgaan

Het bestuur heeft per 1 januari 2008 een verantwoordingsorgaan ingesteld conform de Pensioenwet 2007 en de Principes voor Goed Pensioenfondsbestuur (Pension Fund Governance).

Het verantwoordingsorgaan bestaat uit zes leden: twee leden voorgedragen door de werknemers, twee leden voorgedragen door de pensioengerechtigden en twee leden voorgedragen door de werkgever. Uit hun midden wordt de voorzitter verkozen, alsmede de vice-voorzitter en de secretaris. De samenstelling van het verantwoordingsorgaan is vermeld op pagina 4.

Het verantwoordingsorgaan geeft jaarlijks een algemeen oordeel over:

- het handelen van het bestuur aan de hand van de kwartaalrapportages, het jaarverslag, de jaarrekening en andere relevante informatie;
- het door het bestuur uitgevoerde beleid in het afgelopen kalenderjaar;
- beleidskeuzes die op de toekomst betrekking hebben.

Als uitgangspunt bij de beoordeling is de vraag van belang of het bestuur in zijn taakstelling rekening heeft gehouden met het beleid van het fonds, en de principes van goed pensioenfondsbestuur en de pensioenwet heeft nageleefd. Verder is beoordeeld of het bestuur op een evenwichtige wijze met de belangen van alle belanghebbenden rekening heeft gehouden.

Het verantwoordingsorgaan heeft in 2009 het bestuur geadviseerd het reglement van het verantwoordingsorgaan aan te passen hetgeen is overgenomen, zie pagina's 11 en 12.

Het verantwoordingsorgaan heeft per kwartaal van het bestuur een rapportage ontvangen in het overeengekomen model. De rapportage omvat naast financiële en operationele gegevens een uiteenzetting van zaken die in het kwartaal aan de orde waren.

De rapportages zijn in de kwartaalvergadering van het verantwoordingsorgaan besproken, met de manager en de administrateur als gast voor toelichting. Desgevraagd heeft de vermogensbeheerder een toelichting gegeven op de beleggingsresultaten.

Het verantwoordingsorgaan is twee maal bijeengekomen met het bestuur. Naast formele zaken zoals het jaarverslag en het oordeel is stilgestaan bij toekomstige ontwikkelingen.

Het verantwoordingsorgaan heeft met de certificerend accountant en certificerend actuaaris hun bevindingen over het verslagjaar besproken.

Ook is gesproken met de visitatiecommissie en is kennis genomen van de bevindingen.

Op basis van de verkregen informatie heeft het verantwoordingsorgaan de overtuiging dat het bestuur in het jaar 2009 actief, constructief en verantwoord heeft gehandeld. De verbeteringen in de rapportagestructuur worden zeer gewaardeerd.

Het volgende wordt aangetekend.

Het verantwoordingsorgaan sluit zich aan bij de bevindingen van visitatiecommissie, met name de aandacht die moet worden besteed aan de communicatie – en de timing daarvan - naar belanghebbenden inzake de beoogde wijzigingen per 1 januari 2011. Het verantwoordingsorgaan deelt de mening dat verbeteringen in het formele en procedurele traject van het fonds wenselijk zijn, zeker gezien het aantal organen dat bij het pensioenfonds is betrokken.

Het verantwoordingsorgaan adviseert het bestuur blijvend aandacht te schenken aan de resultaten van de rendementsportefeuille, te meer omdat beoogd wordt om in de toekomst de indexaties mede uit deze resultaten te bekostigen. In dit kader is het aan te raden ook de benchmarking onder de loupe te nemen: het deel van de rendementsportefeuille dat bestaat uit "total return" portefeuilles is in 2009 afgezet tegen een beursindex waardoor men geen goed (in dit geval te somber) beeld krijgt van de performance.

Het verantwoordingsorgaan spreekt bij deze een positief oordeel uit over het jaar 2009.

De reactie daarop van het bestuur

Het bestuur dankt het Verantwoordingsorgaan voor de gedachtewisselingen, voor de gemaakte opmerkingen, gedane suggesties en gegeven adviezen. Zo zal het bestuur de kanttekening in het oordeel van het Verantwoordingsorgaan inzake de opvolging van de aanbevelingen Visitatiecommissie ter harte nemen. Het advies over de rendementsportefeuille en de opmerking over benchmarking hebben reeds de aandacht van het bestuur en zullen worden opgevolgd.

Jaarrekening

Balans per 31 december 2009

Na bestemming van het saldo van baten en lasten

	31 december 2009	31 december 2008
	€	€
Bedragen x € 1 miljoen		
<i>Activa</i>		
Beleggingen voor risico pensioenfonds	-	-
Herverzekeringsdeel technische voorzieningen		
Garantiecontracten	4 1.163,160	1.266,458
	1.163,160	1.266,458
Vorderingen en overlopende activa		
Vorderingen uit herverzekering	5 224,134	19,914
Vorderingen op werkgever	6 0	41,853
Vorderingen op herverzekeraar	7 12,545	0
Vordering inzake overgangsrechten	8 15,171	22,427
	251,850	84,194
Totaal activa	1.415,010	1.350,652

		31 december 2009	31 december 2008
		€	€
Bedragen x € 1 miljoen			
<i>Passiva</i>			
Stichtingskapitaal en reserves			
Stichtingskapitaal	9	0	0
Bestemmingsreserves	9	0	0
Overige reserves	9	129,144	19,914
		129,144	19,914
Technische voorzieningen			
Overige technische voorzieningen	10	1.258,150	1.266,458
		1.258,150	1.266,458
Overige schulden en overlopende passiva			
Schuld aan werkgever	11	12,545	0
Overige kortlopende schulden	12	0	41,853
Schuld inzake overgangsrechten	13	15,171	22,427
		27,716	64,280
Totaal passiva		1.415,010	1.350,652

Staat van baten en lasten over 2009

Bedragen x € 1 miljoen		2009	2008
		€	€
Baten			
Premiebijdragen werkgever	15	31,457	67,520
Premiebijdragen werknemers	15	9,258	8,577
Bijdrage werkgever in kosten	15	5,474	4,998
Beleggingsresultaten risico pensioenfondsen		0	0
Baten uit herverzekering:			
Onttrekking voor pensioenuitkeringen	19	48,129	44,949
Resultatendeling uit hoofde van garantiecontract	16	204,917	6,286
Vrijval excassokosten	20	1,167	0,826
Mutatie technische voorzieningen (passiva)		8,308	-281,306
Mutatie herverzekeringsdeel technische voorzieningen (activa)	17	0	0
Saldo overdracht van rechten	18	0	0
		308,710	-148.150
Lasten			
Pensioenuitkeringen	19	48,129	44,949
Pensioenuitvoeringskosten	20	6,641	5,824
Premie herverzekeraar garantiecontract	15	40,715	76,097
Mutatie technische voorzieningen (passiva)	21	0	0
Mutatie herverzekeringsdeel technische voorzieningen (activa)	17	81,773	-261,291
Saldo overdracht van rechten	18	21,525	-20,015
Afslag op vorderingen uit herverzekering	22	0,697	0
		199,480	-154,436
Saldo van baten en lasten		109,230	6,286
<i>Bestemming van het saldo van baten en lasten</i>			
Bestemmingsreserves		0	0
Overige reserves		109,230	6,286
Totaal saldo van baten en lasten		109,230	6,286

Toelichting op de balans en staat van baten en lasten

1. Algemene toelichting

1.1 Activiteiten

Het doel van Stichting Pensioenfonds Delta Lloyd is het verlenen van pensioenaanspraken, alsmede het uitkeren of doen uitkeren van pensioen aan deelnemers, oud-deelnemers en hun bij overlijden na te laten betrekkingen, een en ander volgens de regels, zoals nader in het pensioenreglement omschreven.

1.2 Toelichting op ontbreken van het kasstroomoverzicht

Het pensioenfonds beschikt niet over eigen liquide middelen. De premiebijdragen worden door de werkgever rechtstreeks gestort bij de herverzekeraar ter dekking van de premie herverzekeraar. De externe kosten worden door de werkgever rechtsreeks aan derden betaald. Overige geldstromen (zoals pensioenuitkeringen en waardeoverdrachten) worden door de herverzekeraar rechtstreeks met de deelnemers en derden verrekend. Derhalve is geen kasstroomoverzicht opgenomen.

2. Grondslagen voor waardering van activa en passiva

2.1 Algemeen

De jaarrekening is opgesteld in overeenstemming met de wettelijke bepalingen van Titel 9 Boek 2 BW en de stellige uitspraken van de Richtlijnen voor de Jaarverslaggeving (RJ), uitgegeven door de Raad voor de Jaarverslaggeving. De jaarrekening is opgesteld in euro's.

Beleggingen en pensioenverplichtingen worden gewaardeerd op marktwaarde. De overige activa en passiva worden gewaardeerd op de verkrijgings- of vervaardigingsprijs. Indien geen specifieke waarderinggrondslag is vermeld, vindt waardering plaats tegen de verkrijgingsprijs. In de balans en de staat van baten en lasten zijn referenties opgenomen, waarmee wordt verwezen naar de toelichting.

2.2 Vergelijking met voorgaand jaar

De gehanteerde grondslagen van waardering en van resultaatbepaling zijn ongewijzigd ten opzichte van het voorgaande jaar.

2.3 Schattingen en veronderstellingen

Bij toepassing van de grondslagen en regels voor het opstellen van de jaarrekening vormt het bestuur van het pensioenfonds zich verschillende oordelen en maakt schattingen die essentieel kunnen zijn voor de in de jaarrekening opgenomen bedragen. Indien het voor het geven van het in artikel 2:362 lid 1 BW vereiste inzicht noodzakelijk is, is de aard van deze oordelen en schattingen inclusief de bijbehorende veronderstellingen opgenomen bij de toelichting op de betreffende jaarrekeningposten.

2.4 Opname van actief, verplichting, bate of last

Een actief wordt in de balans opgenomen wanneer het waarschijnlijk is dat de toekomstige economische voordelen naar het pensioenfonds zullen toevloeien en de waarde daarvan betrouwbaar kan worden vastgesteld.

Een verplichting wordt in de balans opgenomen wanneer het waarschijnlijk is dat de afwikkeling daarvan gepaard zal gaan met een uitstroom van middelen en de omvang van het bedrag daarvan betrouwbaar kan worden vastgesteld.

Baten worden in de rekening van baten en lasten opgenomen wanneer een vermeerdering van het economisch potentieel, samenhangend met een vermeerdering van een actief of een vermindering van een verplichting, heeft plaatsgevonden, waarvan de omvang betrouwbaar kan worden vastgesteld.

Lasten worden verwerkt wanneer een vermindering van het economisch potentieel, samenhangend met een vermindering van een actief of een vermeerdering van een verplichting, heeft plaatsgevonden, waarvan de omvang betrouwbaar kan worden vastgesteld.

2.5 Beleggingen voor risico pensioenfondsen

De beleggingen zijn gewaardeerd tegen actuele waarde. De actuele waarde is beurswaarde per balansdatum.

2.6 Herverzekeringsdeel technische voorzieningen

Garantiecontracten

Vorderingen uit garantiecontracten worden gelijkgesteld aan de hiertegenover staande voorziening voor pensioenverplichtingen waarbij rekening wordt gehouden met de kredietwaardigheid van de verzekeraar.

2.7 Stichtingskapitaal en reserves

Stichtingskapitaal en reserves worden bepaald door het bedrag dat resteert nadat alle actiefposten en posten van het vreemd vermogen, inclusief de overige technische voorzieningen, volgens de van toepassing zijnde waarderinggrondslagen in de balans zijn opgenomen.

2.8 Overige reserves

In de gehanteerde overlevingstafels is rekening gehouden met de verwachte sterfteontwikkeling in de toekomst. Door de volledige herverzekering tot 1-01-2011 houdt het pensioenfonds geen voorziening aan voor toekomstige sterfteontwikkeling.

Het aandeel in het technisch resultaat dat op 1-01-2011 door de herverzekeraar wordt uitgekeerd zal in eerste instantie bestemd worden voor aanpassing van de voorziening aan grondslagen waarin de gewijzigde verwachtingen over de sterfteontwikkeling in de toekomst is verwerkt.

2.9 Technische voorzieningen

Overige technische voorzieningen

De overige technische voorzieningen (VPV) wordt gewaardeerd op actuele waarde (marktwaarde). De actuele waarde wordt bepaald op basis van de contante waarde van de beste inschatting van toekomstige kasstromen die samenhangen met de op balansdatum onvoorwaardelijke pensioenverplichtingen. Onvoorwaardelijke pensioenverplichtingen zijn de opgebouwde nominale aanspraken. De contante waarde wordt bepaald met gebruikmaking van de markttrente, waarvoor de actuele rentetermijnstructuur zoals gepubliceerd door DNB wordt gebruikt.

Bij de berekening van de VPV is uitgegaan van het op de balansdatum geldende pensioenreglement en van de over de verstreken deelnemersjaren verworven aanspraken. Alle per balansdatum bestaande toeslagbesluiten (ook voor toeslagbesluiten na balansdatum voor zover sprake is van *ex ante*-condities) zijn in de berekening begrepen. Er wordt geen rekening gehouden met toekomstige salarisontwikkelingen.

Bij de berekening van de voorziening wordt rekening gehouden met premievrije pensioenopbouw in verband met invaliditeit op basis van de contante waarde van premies waarvoor vrijstelling is verleend wegens arbeidsongeschiktheid.

De VPV is gebaseerd op de volgende actuariële grondslagen en veronderstellingen:

Rekenrente

De verdiscontering van de uitkeringsstroom vindt plaats op basis van de 'swap'-rentecurve van De Nederlandsche Bank N.V. ('Rente Termijn Structuur Financieel Toetsingskader'), die per balansdatum wordt gehanteerd.

Sterfte

Voor het ouderdomspensioen:

De overlevingstafel Collectief 2003 M/V met 1 jaar leeftijdsverlaging voor mannen en 2 jaar voor

vrouwen voor en na de pensioendatum.

Voor het nabestaandenpensioen:

De overlevingstafel Collectief 2003 M/V met 2 jaar leeftijdsverhoging voor de pensioendatum, daarna geen leeftijdscorrectie. Voor de verzorgde wordt een leeftijdsverlaging van 1 jaar toegepast indien de verzorgde een vrouw is. Is de verzorgde een man dan wordt geen leeftijdscorrectie toegepast.

Wezenpensioen

Het wezenpensioen wordt afgeleid van de wezenpensioengrondslag. De voorziening voor de wezenpensioengrondslag wordt vastgesteld als de actuariële contante waarde van de risicostorting waarbij de duur tot de pensioendatum in aanmerking wordt genomen van het deel van de grondslag dat is ingekocht.

Partnerschap

De aanspraken op nabestaandenpensioen zijn gebaseerd op het onbepaalde partner systeem, waarbij wordt verondersteld dat de vrouw 3 jaar jonger is dan de man. Na pensioeningang wordt uitgegaan van de reële situatie waarbij het leeftijdsverschil wordt bepaald uitgaande van de werkelijke geboortedata en daarna normaal afgerond in jaren.

Voor de waardering worden de partnerfrequenties gebruikt behorende bij Collectief 2003.

Arbeidsongeschiktheidsrisico

Een ingegaan arbeidsongeschiktheidspensioen wordt gereserveerd tot de pensioendatum van de arbeidsongeschikte zonder rekening te houden met een eventuele revalidatie. Bij de berekening van de MVVP voor de overige pensioenaanspraken wordt er rekening meegehouden dat na het beëindigen van het deelnemersschap als gevolg van intreden arbeidsongeschiktheid geen bijdragen meer ontvangen worden.

Opslag op technische voorzieningen vanwege voorzienbare trend in overlevingskansen

Bij de bepaling van de actuariële uitgangspunten wordt rekening gehouden met de voorzienbare trend in overlevingskansen, zoals opgenomen in de overlevingstafel Collectief 2003.

Bij het vaststellen van de jaarcijfers is rekening gehouden met de op dat moment bestaande inzichten en is een opslag op de VPV ter grootte van 3,5% gehanteerd.

Wachttijdreserve

De wachttijdreserve is bedoeld voor de dekking van het arbeidsongeschiktheidsrisico met betrekking tot de twee jaren volgend op het jaar waarover het technisch resultaat wordt vastgesteld.

De wachttijdreserve is gedefinieerd als 8,35% over de stortingen die in het jaar waarover het technisch resultaat wordt vastgesteld en over de stortingen die het jaar daaraan voorafgaand in rekening zijn gebracht. Hierbij vindt oprenting vanaf de valutadatum plaats met 3% intrest op jaarbasis.

Kostenopslag

ter grootte van 1,5% van de VPV in verband toekomstige administratie- en excassokosten.

3. Grondslagen voor bepaling van het resultaat

3.1 Premiebijdragen (van werkgever en werknemers)

Onder premiebijdragen van werkgever en werknemers wordt verstaan de aan derden in rekening gebrachte c.q. te brengen bedragen voor de in het verslagjaar verzekerde pensioenen onder aftrek van kortingen. Premies zijn toegerekend aan de periode waarop ze betrekking hebben.

3.2 Pensioenuitkeringen

De pensioenuitkeringen betreffen de aan deelnemers uitgekeerde bedragen inclusief afkopen. De pensioenuitkeringen zijn berekend op actuariële grondslagen en toegerekend aan het verslagjaar waarop zij betrekking hebben.

3.3 Pensioenuitvoeringskosten

De pensioenuitvoeringskosten zijn toegerekend aan de periode waarop ze betrekking hebben.

3.4 Premie Herverzekeraar garantiecontract

De premie herverzekeraar voor het garantiecontract wordt verantwoord in de periode waarop de herverzekering betrekking heeft.

3.5 Mutatie herverzekeringsdeel technische voorzieningen (passiva)

De mutatie herverzekeringsdeel technische voorzieningen betreft de wijzigingen in de waarde van het herverzekeringsdeel technische voorzieningen.

Toelichting op de balans

4. Herverzekeringsdeel technische voorzieningen

Op de beëindigingsdatum van het herverzekeringscontract heeft het pensioenfonds de keuze om

- de verzekeringen die vallen onder dit contract premievrij bij de herverzekeraar achter te laten onder behoud van de volledige uitkeringsgarantie, of
- de opgebouwde pensioenaanspraken af te kopen door middel van met overdracht van de beleggingen in het gesepareerde depot aan het pensioenfonds.

Voor de keuze uit deze opties zal voor het bestuur bepalend zijn de verhouding tussen herverzekeringsdeel technische voorzieningen garantiecontracten en de balanswaarde van de beleggingen in het gesepareerde depot bij de herverzekeraar. Deze verhouding wordt de dekkingsgraad genoemd. Per 31 december 2009 was de dekkingsgraad 121%. Het verschil tussen de balanswaarde van de beleggingen en de technische voorziening kan het pensioenfonds na 2011 als garantie van de werkgever is vervallen aanwenden voor toeslagen van de opgebouwde aanspraken. Het toeslagenbeleid zal op basis van de dan bekende dekkingsgraad in 2010 worden vastgesteld,

Het herverzekeringsdeel technische voorziening is naar categorieën van deelnemers als volgt samengesteld:

Bedragen x € 1 miljoen	2009		2008	
	€	Aantallen	€	Aantallen
Actieve deelnemers	479,922	4.756	525,193	4.901
Pensioentrekkenden	530,750	2.950	491,606	2.886
Gewezen deelnemers ('slapers')	247,478	5.116	249,659	5.159
Afslag kredietrisico herverzekeraar	-94,990		0	
Stand per 31 december	1.163,160	12.822	1.266,458	12.946

De beleggingen bij de herverzekeraar in het garantiecontract zijn als volgt samengesteld:

Stand

Bedragen x € 1 miljoen	Vastgoed beleggingen	Aandelen	Vastrentende waarden	Derivaten	Liquide Middelen	Overige beleggingen	Totaal
	€	€	€	€	€	€	€
Stand per 31 december 2008	79,113	301,889	885,963	121,755	48,042	3,707	1.440,469
Stand per 31 december 2009	76,386	318,102	1.121,147	5,533	3,149	-2,851	1.521,466

Mutatie overzicht

Bedragen x € 1 miljoen	Vastgoed beleggingen	Aandelen	Vastrentende waarden	Derivaten	Totaal
	€	€	€	€	€
Stand per 1 januari 2008	71,213	472,504	769,884	-13,403	1.300,198
Aankoop	9,863	62,953	84,129	0	156,945
Verkoop	-5,384	-5,336	0	0	-10,720
Waardeontwikkeling	3,421	-228,232	31,950	135,158	-57,703
Stand per 31 december 2008	79,113	301,889	885,963	121,755	1.388,720
Aankoop	1,813	93,686	204,760	0,000	300,259
Verkoop	-0,077	-116,428	-19,998	0,000	-136,503
Waardeontwikkeling	-4,463	38,955	50,422	-116,222	-31,308
Stand per 31 december 2009	76,386	318,102	1.121,147	5,533	1.521,168

Vastgoedbeleggingen

	2009	2008
Bedragen x € 1 miljoen	€	€
Participaties in beleggingsinstellingen	76,386	79,113
Stand per 31 december	76,386	79,113

Aandelen

	2009	2008
Bedragen x € 1 miljoen	€	€
Participaties in beleggingsinstellingen	318,102	301,889
Stand per 31 december	318,102	301,889

Vastrentende waarden

	2009	2008
Bedragen x € 1 miljoen	€	€
Leningen op schuldbekentenis	5,325	5,452
Participaties in beleggingsinstellingen	1.115,822	880,511
Stand per 31 december	1.121,147	885,963

Derivaten

	2009	2008
Bedragen x € 1 miljoen	€	€
Interest Rate Swaps	5,533	121,755
Stand per 31 december	5,533	121,755

Liquide middelen

	2009	2008
Bedragen x € 1 miljoen	€	€
Rekening-courant banken	0,571	0,414
Rekening-courant Delta Geld	0	43,615
IHB	2,578	0
Deposito's	0	4,013
Stand per 31 december	3,149	48,042

Overige beleggingen

	2009	2008
Bedragen x € 1 miljoen	€	€
Valutatermijncontracten	-3,392	3,653
Lopende interest	0,047	0,054
Overige vorderingen	0,494	0
Stand per 31 december	-2,851	3,707

5. Vorderingen uit herverzekering

Deling van verzekeringstechnische resultaten bij herverzekeraar

Met de herverzekeraar is een resultatendeling met betrekking tot verzekeringstechnische risico's overeengekomen. De herverzekeraar krijgt 3% van de cumulatieve verzekeringstechnische resultaten over de contractperiode 2006 tot en met 2010, met een maximum van € 1.000.000. Een cumulatief verzekeringstechnisch verlies is geheel voor rekening van de herverzekeraar. Op balansdatum bedraagt de voorwaardelijke vordering uit hoofde van deling van verzekeringstechnische resultaten € 24.370.965 (2008: € 19.914.395).

Deling van beleggingsresultaten bij herverzekeraar

In de gewijzigde herverzekeringsovereenkomst in 2009 is overeengekomen dat het vermogenoverschot boven een marktrededekkingsgraad van 106,5% als eigen vermogen van het pensioenfonds in aanmerking kan worden genomen. Jaarlijks wordt het vermogenoverschot bepaald en kan dat deel van de buffer in het gesepareerde depot worden aangemerkt als vordering op de herverzekeraar, Op balansdatum bedraagt de vordering uit hoofde van deling van beleggingsresultaten € 200.460.254 (2008: € 0).

Kredietrisico op herverzekeraar

In het vierde kwartaal werd het pensioenfonds geconfronteerd met een verlaging van de rating van de herverzekeraar van AA- naar A+. Deze verlaging heeft voor het pensioenfonds de consequentie dat op de vordering op de herverzekeraar een kredietafslag moet worden toegepast. De afslag op de vordering uit herverzekering (welke bestaat uit de vordering uit hoofde van deling van verzekeringstechnische resultaten en beleggingsresultaten) is gebaseerd op een duration van 1,0 en bedraagt 0,31%. Op balansdatum bedraagt deze afslag € 696.977 (2008: € 0).

	Vorderingen uit herverzekering
Bedragen x € 1 miljoen	€
Stand per 1 januari 2008	13,628
Aandeel Psf in verzekeringstechnisch resultaat 2008	6,286
Stand per 31 december 2008	19,914
Aandeel Psf in verzekeringstechnisch resultaat 2009	4,457
Aandeel Psf in beleggingsresultaten	200,460
Kredietrisico op herverzekeraar	-0,697
Stand per 31 december 2009	224,134

6. Vorderingen op werkgever

	2009	2008
Bedragen x € 1 miljoen	€	€
Premie en bijdrage kosten nog te ontvangen van werkgever	0	1,930
Garantievergoeding per 1 januari 2009	0	3,436
Intrestvergoeding per 1 januari 2009	0	0,762
Premie uit toeslag per 1 januari 2009 te ontvangen van werkgever	0	35,725
Vorderingen op werkgever per 31 december	0	41,853

7. Vorderingen op herverzekeraar

	2009	2008
Bedragen x € 1 miljoen	€	€
Premie en kosten te vorderen op herverzekeraar	18,592	0
Garantievergoeding herverzekeraar per 1 januari 2010	-3,456	0
Intrestvergoeding herverzekeraar per 1 januari 2010	0,712	0
Premie herverzekeraar uit toeslag per 1 januari 2010	-3,303	0
Vorderingen op herverzekeraar per 31 december	12,545	0

8. Vordering inzake overgangsrechten

	2009	2008
Bedragen x € 1 miljoen	€	€
Vordering inzake overgangsrechten	15,171	22,427
Vorderingen inzake overgangsrechten	15,171	22,427

Voor de overgang van Pensioen1999 naar Pensioen2006 zijn voor een aantal medewerkers overgangsrechten bepaald. De koopsom voor deze overgangsrechten bedraagt circa 43 miljoen euro en wordt door de werkgever in zes gelijke jaarlijkse betalingen gefinancierd, te beginnen in 2006.

9. Stichtingskapitaal en reserves

	Stichtings- kapitaal	Overige reserves	Bestemmings reserves	Totaal
Bedragen x € 1 miljoen	€	€	€	€
Stand per 1 januari 2008	0	13,628	0	13,628
Bestemming saldo van baten en lasten	0	6,286	0	6,286
<hr/>				
Stand per 31 december 2008	0	19,914	0	19,914
Bestemming saldo van baten en lasten	0	109,230		109,230
<hr/>				
Stand per 31 december 2009	0	129,144		129,144

Solvabiliteit en dekkingsgraad

De vermogenspositie van het pensioenfonds kan worden gekarakteriseerd als toereikende solvabiliteit. De dekkingsgraad van het pensioenfonds bedraagt per 31 december 2009 110,3% (2008: 101,6%).

10. Technische voorzieningen

Beschrijving van de aard van de pensioenregelingen

Het pensioenfonds voert één soort pensioenovereenkomst uit met standaardafwijkingen voor directeuren.

De pensioenovereenkomst is een uitkeringsovereenkomst. In het boekjaar zijn er geen wijzigingen in de bestaande pensioenovereenkomst aangebracht. De pensioenovereenkomst bestaat tijdens het boekjaar uit:

- Pensioensysteem Middelloon
- Pensioenleeftijd 65
- Pensioengevend salaris 13xmaandsalaris + vakantietoelage
- Toeslagverlening voorwaardelijk, deelnemers CAO loonindex, overigen cpi, afgeleid.
- Franchise bij fulltime dienstverband €14.209, voor directeuren €12.465.
- Opbouwpercentage 2,15%, voor directeuren 2,25%
- Nabestaandenpensioen 60% van het te bereiken ouderdompensioen, voor directeuren 70%
- Wezenpensioen 14% van het te bereiken ouderdompensioen
- Excedent Arbeidsongeschiktheidspensioen van 75% boven WIA grenssalaris
- Eigen bijdrage 6,67% van de pensioengrondslag, voor deelnemers indienst op 31 augustus 2004 geldt er een ingroeimodel waarbij het percentage vanaf 1 juni 2008 5% bedraagt

Toeslagverlening

In het pensioenreglement is de toeslagverlening uitgewerkt.

Het pensioenfonds kent een voorwaardelijke toeslagverlening. Tot 2011 valt de toeslagregeling onder categorie D3 van de toeslagenmatrix, vanaf 2011 wijzigt de financiering en valt de toeslagregeling onder categorie D1 van de toeslagenmatrix.

Tot 2011 is de ambitie van het pensioenfonds om voor deelnemers de CAO verhogingen te volgen. Vanaf 2011 is de ambitie om de prijsinflatie te volgen, exclusief veranderingen in productgebonden belastingen en subsidies. Indien de middelen het toelaten kan het pensioenfondsbestuur besluiten om de CAO verhogingen toe te kennen.

Voor gewezen deelnemers en gepensioneerden is de ambitie om de prijsinflatie te volgen, exclusief veranderingen in productgebonden subsidies. Tot 2011 geldt voor gewezen deelnemers en gepensioneerden dat bij een prijsinflatie boven 3% maximaal de CAO verhoging wordt toegekend met een minimum van 3%. Ook geldt er tot 2011 een absoluut maximum van 5%.

Het bestuur heeft in de vergadering van 22 december 2009 besloten een toeslag te verlenen op de pensioenaanspraken van de gewezen deelnemers en pensioengerechtigden en bedraagt per 1 januari 2010 0,4% (1 januari 2009: 2,53%). Omdat er in 2009 geen algemene aanpassing van de CAO-lonen heeft plaatsgevonden, is de toeslag op de pensioenrechten en pensioenaanspraken voor de deelnemers per 1 januari 2010 0% (1 januari 2009: 3%). Hiermee is de ambitie van het fonds volledig gerealiseerd. Bij de bepaling van de voorziening voor pensioenverplichtingen is hiermee rekening gehouden.

De overige technische voorziening is naar categorieën van deelnemers als volgt samengesteld:

Bedragen x € 1 miljoen	2009		2008	
	€	Aantallen	€	Aantallen
Actieve deelnemers	479,922	4.756	525,193	4.901
Pensioentrekkenden	530,750	2.950	491,606	2.886
Gewezen deelnemers ('slapers')	247,478	5.116	249,659	5.159
Stand per 31 december	1.258,150	12.822	1.266,458	12.946

Herverzekeringscontracten

Het pensioenfonds heeft zijn pensioentoezeggingen volledig herverzekerd bij Delta Lloyd Levensverzekering NV door middel van een garantiecontract. Met het herverzekeringscontract hebben we de verzekeringstechnische risico's (de kans dat deelnemers langer leven dan verwacht), de marktrisico's (het op korte termijn sterk fluctueren van de waarde van de beleggingen), het matchingsrisico (het verschil tussen de looptijd van de pensioenverplichtingen en de looptijd van de beleggingen), het kredietrisico (beleggen in beleggingen van een lagere kwaliteit) en het liquiditeitsrisico (de kans dat er tijdelijk geen geld is om de uitkeringen te kunnen betalen) overgeheveld naar Delta Lloyd Levensverzekering NV.

11. Schuld aan werkgever

Bedragen x € 1 miljoen	2009	2008
	€	€
Premie en bijdrage kosten te betalen aan werkgever	18,592	0
Garantievergoeding per 1 januari 2010	-3,456	0
Intrestvergoeding per 1 januari 2010	0,712	0
Premie uit toeslag per 1 januari 2010 te ontvangen van werkgever	-3,303	0
Vorderingen op werkgever per 31 december	12,545	0

12. Overige kortlopende schulden

	2009	2008
Bedragen x € 1 miljoen	€	€
Premie en kosten nog te betalen aan herverzekeraar	0	-11,720
Garantievergoeding herverzekeraar per 1 januari 2009	0	3,436
Intrestvergoeding herverzekeraar per 1 januari 2009	0	0,762
Premie herverzekeraar uit toeslag per 1 januari 2009 resp. 2008	0	35,725
Schuld aan derden	0	13,650
Kortlopende schulden per 31 december	0	41,853

13. Schuld inzake overgangsrechten

	2009	2008
Bedragen x € 1 miljoen	€	€
Schuld inzake overgangsrechten	15.171	22,427
Schuld inzake overgangsrechten per 31 december	15.171	22,427

Voor de overgang van Pensioen1999 naar Pensioen2006 zijn voor een aantal medewerkers overgangsrechten bepaald. De koopsom voor deze overgangsrechten bedraagt circa 43 miljoen euro en wordt aan de herverzekeraar in zes gelijke jaarlijkse betalingen betaald, te beginnen in 2006.

14. Verbonden partijen

Transacties met bestuurders

De bezoldiging van de bestuurders is nihil. De stichting heeft geen leningen verstrekt aan de (voormalige) bestuurders. Ook heeft de stichting geen vorderingen op de (voormalige) bestuurders.

Overige transacties met verbonden partijen

De stichting heeft een uitvoeringsovereenkomst afgesloten met de werkgever ten aanzien van de uitvoering van het pensioenreglement. Hierin zijn opgenomen, de zorgplicht van de werkgever inzake aanlevering basisgegevens; jaarlijkse premiebetaling, procedures bij premieachterstand, kostendoorbelasting en de werkzaamheden die door het pensioenfonds verricht worden met het niveau van dienstverlening.

De werkgever draagt geheel de pensioenuitvoeringskosten.

Toelichting op de staat van baten en lasten

15. Premiebijdragen van werkgever en werknemers

Bedragen x € 1 miljoen	2009 €	2008 €
Premiebijdragen werkgever	31,457	67,520
Premiebijdragen werknemers	9,258	8,577
	-----	-----
Totale premiebijdragen werkgevers en werknemers	40,715	76,097
Bijdrage werkgever in kosten	5,474	4,998
	-----	-----
Totaal bijdragen	46,189	81,095

Het premiebeleid is gebaseerd op een ambitieniveau van het uitvoeren van een middelloonregeling met voorwaardelijke toeslagen. Op basis van een ALM studie wordt door het bestuur een actuariële premie met 3% rekenrente voor de jaarlijkse opbouw van de pensioenaanspraken, de risicodekkingen en de toeslagverlening op deze aanspraken voldoende geacht voor financiering van de ambitie.

Met de werkgever is overeengekomen dat voor de jaarlijkse opbouw van de pensioenaanspraken en de risicodekkingen een premie wordt betaald die gebaseerd is op coll2003 3%. Daarnaast worden de garantiekosten, administratiekosten en pensioenuitvoeringskosten bij de werkgever in rekening gebracht. De rendementen boven de 3% zijn dan beschikbaar voor financiering van de toeslagregeling.

Tot 1 januari 2011 is aanvullend overeengekomen dat de werkgever de koopsom voor inkoop van de toeslagen op basis van het bovenvermelde tarief voor zijn rekening neemt. Deze premie is in deze vorm als bijdrage van de werkgever vastgelegd in de CAO die loopt tot 1 juni 2009. In totaal gaat het in 2009 om € 40,7 miljoen. Een deel van dat bedrag wordt door Delta Lloyd, conform de Delta Lloyd Groep CAO artikel 6 lid 2, ingehouden bij de deelnemers, die op die manier zelf bijdragen aan hun pensioenopbouw. Daarnaast betaalt Delta Lloyd Services BV ons de pensioenuitvoeringskosten, administratiekosten en garantiekosten. Deze kosten bedragen in totaal € 5,5 miljoen.

Met de herverzekeraar is tot 1 januari 2011 een premie overeengekomen op basis van dezelfde grondslagen als coll 2003 3%. Tot 1 januari 2011 is er sprake van gegarandeerde tarieven voor inkoop vanuit het pensioenreglement voorvloeiende nieuwe of verhoogde pensioenaanspraken o.b.v. een rekenrente van 3%.

De premiebijdrage wordt negatief beïnvloed door het resultaat op collectieve waardeoverdrachten. Dit resultaat op collectieve waardeoverdrachten bedraagt € 4,249 miljoen en is onderdeel van de totale premiebijdrage van € 46,189 miljoen. De feitelijke premie die het fonds in rekening heeft gebracht bedraagt € 50,438 miljoen.

Voor de berekening van de kostendekkende premie wordt uitgegaan van dezelfde grondslagen als die waarmee de technische voorzieningen worden vastgesteld. De gedempte premie is hierdoor gelijk aan de kostendekkende premie. De kostendekkende premie bedraagt € 47,640 miljoen en bestaat uit de volgende onderdelen:

De premie voor de inkoop van pensioenverplichtingen (inclusief verleende indexaties) van € 42,080 miljoen, een opslag voor uitvoeringskosten van € 5,474 miljoen en een opslag voor het in stand houden van het vereist eigen vermogen van € 0,086 miljoen.

16. Resultatendeling uit hoofde van garantiecontract

Bedragen x € 1 miljoen	2009 €	2008 €
Baten uit herverzekering: aandeel PSF in technisch resultaat	4,457	6,286
Baten uit herverzekering: aandeel PSF in vermogenoverschot	200,460	0
Totaal	204,917	6,286

17. Mutatie herverzekeringsdeel technische voorzieningen (activa)

Bedragen x € 1 miljoen	2009 Totaal €	2008 Totaal €
Bij:		
- Pensioenopbouw	41,401	40,482
- Indexering	3,477	35,740
- Rentetoevoeging	41,234	40,125
- Wijziging marktrente	-58,894	197,324
- Resultaat in- en uitgaande waardeoverdrachten	-2,426	-0,124
- Overige mutaties (Technisch Resultaat)	-4,595	-6,481
- Toename toeslag op Technische voorzieningen	42,316	0
Af:		
- Onttrekking (pensioenuitkeringen en excassokosten)	49,296	45,775
- Kredietrisico herverzekeraar	94,990	0
Mutatie herverzekeringsdeel technische voorzieningen	-81,773	261,291

18. Saldo overdracht van rechten

Bedragen x € 1 miljoen	2009 Totaal €	2008 Totaal €
Bij:		
- Ontvangen overdrachtswaarde binnenkomende waardeoverdrachten	3,219	26,223
Af:		
- Betaalde overdrachtswaarde uitgaande waardeoverdrachten	24,744	6,208
Saldo overdracht van rechten	-21,525	20,015

19. Pensioenuitkeringen

Bedragen x € 1 miljoen	2009	2008
Ouderdomspensioen	39,356	36,337
Nabestaandenpensioen	8,027	7,770
Wezenpensioen	0,104	0,098
Arbeidsongeschiktheidspensioen	0,496	0,587
Afkopen	0,146	0,157
Totaal	48,129	44,949

20. Pensioenuitvoeringskosten

Bedragen x € 1 miljoen	2009	2008
	€	€
Pensioenuitvoeringskosten	1,167	0,734
Administratiekosten	0,851	0,828
Garantiekosten	3,456	3,436
Excassokosten	1,167	0,826
Totaal	6,641	5,824

De accountantskosten zijn onderdeel van de pensioenuitvoeringskosten. Alle accountantskosten kunnen worden toegewezen aan de controle van de jaarrekening en de jaarstaten. In 2009 bedroegen deze kosten € 47.958 (2008 € 37.366).

21. Mutatie technische voorzieningen (passiva)

De mutatie technische voorzieningen wordt berekend door de beginstand van de voorziening van de eindstand af te trekken.

Bedragen x € 1 miljoen	2009	2008
	€	€
Mutatie technische voorzieningen	-8,308	281,306

De wijziging in de technische voorzieningen kan als volgt worden uitgesplitst:

Bedragen x € 1 miljoen	2009	2008
	Totaal	Totaal
	€	€
Stand per 1 januari	1.266,458	985,152
Bij:		
- Pensioenopbouw	41,401	40,482
- Indexering	3,477	35,740
- Koopsommen uit binnenkomende waardeoverdrachten	5,562	29,864
- Rentetoevoeging	41,234	40,125
- Wijziging marktrente	-58,894	197,324
- Overige mutaties (Technisch Resultaat)	-4,594	-6,481
- Toename toeslag op Technische voorzieningen	42,316	0
Af:		
- Onttrekking (pensioenuitkeringen en excassokosten)	49,296	45,775
- Afkopen uit uitgaande waardeoverdrachten	29,514	9,973
Stand per 31 december	1.258,150	1.266,458

22. Overige lasten (afslag op vorderingen uit herverzekering)

Bedragen x € 1 miljoen	2009	2008
	€	€
Afslag op vorderingen uit herverzekering, stand 1 januari 2009	0,062	0
Afslag op resultatendeling uit hoofde van garantiecontract	0,635	0
Totaal	0,697	0

23. Aantal personeelsleden

Bij het fonds zijn geen werknemers in dienst. De werkzaamheden worden verricht door werknemers die in dienst zijn van de werkgever.

24. Bezoldiging bestuurders

Er is geen bezoldiging voor de (voormalige) bestuurders.

Stichting Pensioenfonds Delta Lloyd

Amsterdam, 28 mei 2010

w.g. Ir. H.H. Raué,
voorzitter

w.g. G.R. Gerritsen,
secretaris

Overige gegevens

Gebeurtenissen na balansdatum

Er zijn geen gebeurtenissen te melden na de balansdatum die de balans ultimo 2009 en de V&W over 2009 beïnvloeden.